

Medicicus

„Să formezi o echipă este doar începutul, să rămâi împreună este progresul, să lucrezi împreună este succesul.”

Nr. 4-7 (942-945)
APRILIE-IULIE 2021

Fondator: Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Editorial

Rector Emil Ceban,
profesor universitar,
dr. hab. șt. med.

Dragi absolvenți ai Universității, Promoția 2021,

Sunt mândru de voi pentru că, de acum încolo, vă putem numi tineri colegi! Posedați toate cunoștințele necesare pentru a profesa medicina, iar toată munca și dedicația noastră se reflectă în pregătirea pe care v-am oferit-o, deoarece voi reprezentați prezentul și viitorul societății noastre.

Cred că vă mai amintiți primele zile la Universitate când sentimentul de nesiguranță în fața necunoscutului vă dădea fiori... Dar ambiția și curajul de care ați dat dovadă de-a lungul anilor v-au ajutat să ajungeți până aici. Cu siguranță a meritat! Fiecare noapte de nesomn, fiecare clipă de studiu intens –

toate se vor transforma în amintiri, dar veți rămâne cu experiențele care v-au format ca personalitate, cu prietenii pe care le-ați legat și cel mai important este că luați cu voi un bagaj imens de cunoștințe – atât de util pentru călătoria care abia începe...

Cei care v-au fost alături și v-au transmis cu multă dăruire aceste cunoștințe sunt profesorii. În timp veți aprecia și mai mult experiența lor bogată, inclusiv lecțiile esențiale de viață pe care vi le-au dat... Țin să le mulțumesc și vă îndemn să le purtați respectul întotdeauna! Investiția dascălilor este sigură – veți deveni specialiști de valoare, iar una dintre cele mai mari speranțe este că veți veghea sănătatea oamenilor, aici,

acasă. Suntem ferm convinși că veți reuși și vrem să păstrați și voi această încredere – pentru că sunteți cei mai buni!

Felicitări, tineri doctori și farmaciști! Și nu uitați – voi reprezentați prezentul... și certitudinea unui viitor prosper!

Stimată comunitate universitară,

Țin să vă mulțumesc pentru contribuția valoroasă la formarea medicilor și a farmaciștilor pentru sistemul de sănătate. Vă exprim recunoștința pentru devotament și profesionalism în munca pe care o depuneți cu dăruire de sine, zi de zi. Să adunați forțe, inspirație și energie pentru următorul an de studii. Păstrați sănătatea, aveți grijă de voi și de cei apropiați!

ÎN ACEST NUMĂR:

Alma Mater

Repozitoriul instituțional a avansat în clasamentul global p. 2

Instruire

Susținerea on-line a tezelor de licență p. 3

Prevenire COVID-19

Maratonul de vaccinare – o premieră marca USMF „Nicolae Testemițanu” p. 4

Vaccinul – armă împotriva COVID-19 p. 5

Cercetare

Priorități strategice în cercetare p. 6

Securitatea și sănătatea în muncă – în vizorul cercetătorilor p. 7

Cooperare internațională

Acord de colaborare între Biroul Relații cu Diaspora și USMF „Nicolae Testemițanu” p. 8

Relații publice

Ziua Mondială a Sănătății: despre recunoștință și echitate p. 9

In memoriam

Bustul profesorului Costantin Ețco a fost înălțat pe Aleea Savaștilor și Medicilor Iluștri p. 10

Lauri meritoși

Opt medalii de aur la „EuroInvent-2021” p. 11

Studentii în acțiune

Virusul nu a dispărut! Împreună oprim pandemia! p. 12

Promoția 2021 a depus Jurământul medicului și farmacistului

Circa 1000 de absolvenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au rostit, plini de emoție, Jurământul medicului și farmacistului. Însoțiți de părinți, rude și prieteni, absolvenții s-au întrunit, în data de 11 iunie curent, în arena Stadionului „Zimbru” din capitală pentru a marca un frumos final al primei etape în devenirea lor profesională ca medici și farmaciști. Pentru prima dată în istoria Universității, ceremonia a reunit toți absolvenții autohtoni și internaționali, manifestarea desfășurându-se în limbile română și engleză.

Tradițional, festivitatea a fost inaugurată de rectorul Universității, profesorul Emil Ceban, care a declarat că depunerea Jurământului este un eveniment ce semnifică maturitatea și consimțământul de consacrare profesiei de medic și farmacist. „Promoția 2021 va rămâne în istoria Universității ca una deosebită, care și-a făcut studiile în condiții de pandemie. În paralel cu procesul de instruire, ați activat în instituțiile medio-sanitare, ați făcut voluntariat, ați participat la Maratonul de vaccinare anti-COVID, ați contribuit la salvarea vieții oamenilor, fapt pentru care meritați toată aprecierea noastră. Promoția 2021 este specială și prin faptul că lansează primii specialiști licențiați în Optometrie”, a accentuat rectorul.

Mesaje de felicitare pentru absolvenți au rostit și decanii celor patru facultăți. Gheorghe Plăcintă, decanul Facultății de Medicină nr. 1, a remarcat că de astăzi absolvenții pornesc pe un drum pentru care s-au pregătit temeinic în anii de facultate: „Va fi o călătorie lungă și vom interacționa în continuare. Oricând veți avea nevoie de un sprijin de specialitate, o consultație, vom fi aici, la Alma Mater”.

Nicolae Ciobanu, decanul Facultății de Farmacie, și-a exprimat încrederea că tinerii farmaciști din această promoție vor acorda asistență farmaceutică calificată și servicii de calitate: „Voi sunteți cei care veți demonstra că farmacia nu reprezintă o activitate comercială, iar medicamentul nu este un produs alimentar”. Decanul le-a spus că pe parcursul activității lor s-ar putea să trăiască experiențe și situații în care pacientul va avea nevoie nu doar de medicamente, dar și de un sfat bun, care,

uneori, poate ajuta la fel de bine ca medicamentul.

Decanul Facultății de Stomatologie, Oleg Solomon, a îndemnat absolvenții să se călăuzească în viață de cele trei valori absolute – fundamentale pentru om: Adevărul, Binele și Frumosul. „Creați-vă cu demnitate propriul destin, astfel încât, în final, să primiți satisfacția împlinirii personale și afirmării profesionale. Parcurș luminosi!”, le-a urat decanul.

Mircea Bețiu, decanul Facultății de Medicină nr. 2, s-a adresat în special absolvenților internaționali și le-a amintit că în pofida dificultăților și provocărilor,

lor, inclusiv a celor pandemice, au reușit! „Sunteți câștigători pentru voi înșivă, pentru familiile și comunitățile voastre! Păstrați Alma Mater și Moldova în inimile voastre, unde v-ați format ca specialiști în domeniul medicinei”, i-a îndemnat decanul.

Mesaje de recunoștință au rostit și absolvenții – reprezentanți ai tuturor programelor de studii. Anastasia Bălău, absolventă a programului Optometrie, a exprimat mulțumiri, în special cadrelor didactice, care i-au ajutat să parcurgă acest drum, pe alocuri anevoios, dar atât de frumos. „Am demonstrat că se poate

reuși aici, acasă, inclusiv construirea unei specialități moderne. Nu ne vom opri aici – frica de necunoscut ne-a dat curaj, iar acum visurile noastre au devenit și mai mărețe. Mulțumim Almei Mater pentru oportunitatea oferită și promitem să nu dezamăgim!”, a declarat tânărul specialist.

Haig Manuel, absolvent al Facultății de Medicină nr. 2, cetățean german, a exprimat mulțumiri Republicii Moldova pentru „această oportunitate unică de a ne realiza ambițiile, pentru toate amintirile create aici, pentru ospitalitatea și oamenii săi. Sunt încântat că nu doar am legat prietenii,

ci am devenit familie. Colegii mei doctori, aștept cu nerăbdare să lucrez cu voi într-un viitor mai luminos! În acest moment mult așteptat, luăm o gură de aer proaspăt și dulce de succes și exprimăm recunoștința față de cei care au parcurs acest traseu împreună cu noi de-a lungul anilor”.

În anul curent USMF „Nicolae Testemițanu” a lansat 990 de specialiști: 736 au finalizat programul de studii Medicină, 146 – Stomatologie, 71 – Farmacie, 28 – Medicină preventivă și 9 – Optometrie. 440 dintre absolvenți sunt tineri din 21 de țări, cei mai mulți fiind originari din Israel (337) și din India (61).

Știința nu cunoaște hotare: DiaMed.MD – rețeaua diasporei științifice medicale

Start înregistrărilor în rețeaua DiaMed.MD! Absolvenții Almei Mater care sunt antrenați în activități de cercetare în domeniul medicinei sunt îndemnați să completeze un formular on-line. Inițiativa creării rețelei diasporei științifice medicale a Republicii Moldova a fost lansată de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în scopul formării unui spațiu virtual de dialog și colaborare între cercetătorii din domeniul științelor medicale – absolvenți ai Alma Mater, indiferent de țara unde activează și locuiesc. Obiectivul platformei este de a crea un mecanism permanent de cooperare între comunitatea științifică medicală din Republica Moldova și conaționali noștri care activează în afara țării, pornind de la dezideratul că știința nu cunoaște hotare. Platforma va facilita implementarea unor activități comune în sfera cercetării și inovării – publicații, proiecte, schimb de opinii etc.

finiți și mi-a dat un start în viață. Sunt dispus să susțin și să contribuie la realizarea și extinderea programelor de instruire ale Universității, la mobilitatea cadrelor didactice, a medicilor rezidenți și a studenților, precum și la efectuarea cercetărilor comune în cadrul diverselor proiecte”, a specificat Grigore Tinică.

Prof. univ. Alexandru Mustea, director al Clinicii de ginecologie și oncologie ginecologică, Spitalul Universitar din Bonn, șef al Centrului național de sarcoame uterine și tumori rare din Germania, doctor honoris causa al USMF „Nicolae Testemițanu”, de asemenea sprijină necesitatea comunicării dintre diaspora medicală din Germania și cercetătorii din Republica Moldova. „Susțin mobilitatea academică și voi opta pentru extinderea schimbului continuu de experiență între țara mea de baștină și cea în care activez la moment”, a afirmat Alexandru Mustea.

Profesorul Sergiu Groppa, șef al Departamentului de tulburări de

tante și păstrării comunicării deschise dintre specialiștii din diverse domenii ale medicinei.

În opinia profesorului universitar Piotr Yablonski, director al Clinicii universitare din Sankt Petersburg, specialist în chirurgie toracică, oncologie și ftiatrie în Federația Rusă, stabilirea comunicării dintre reprezentanții diasporei medicale moldovenești oferă posibilitatea unui schimb de opinii și o concluzie fructuoasă, ce se vor încununa cu obținerea unor realizări frumoase.

Profesorul Denis Butnaru, prorector pentru activitatea de cercetare la Universitatea de Stat de Medicină „I.M. Secenov” din Moscova, Federația Rusă, califică drept o idee foarte bună reunirea și concentrarea mediului academic medical în cadrul unei platforme și și-a exprimat convingerea că vom fi utili unul altuia, inclusiv Almei Mater și patriei noastre. „Moldova este țara mea de baștină, iar USMF

Repozitoriul instituțional a avansat în clasamentul global

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a urcat 556 de poziții în clasamentul repozitoriilor instituționale prezente on-line la nivel global și se menține pe poziția a doua la nivel național. Conform raportului făcut public de Ranking Web of Repositories (Webometrics) <https://repositorios.webometrics.info/en/institutional> în luna mai 2021, instituția noastră se poziționează pe locul 498 și deține 8750 de înregistrări indexate în Google Scholar.

de resurse informaționale și anume prin plasarea publicațiilor în acces deschis în Repoziitoriul instituțional (RI). Astfel, dacă la finele anului 2019, în RI erau 5611 de publicații, la finele anului 2020 – 11877, în luna iunie curent Repoziitoriul USMF „Nicolae Testemițanu” numără 15399 de înregistrări. Acesta este un rezultat ce bucură și încurajează membrii comunității universitare să publice rezultatele cercetărilor în acces deschis, contribuind la sporirea vizibilității Universității la nivel global, prestigiului individual al autori-

Rank	Institutional Repository	Publications
497	Claremont Colleges Scholarship	8773
498	Boston University Digital Research Archive	8750
498	Institutional Repository Nicolae Testemițanu State University of Medicine and Pharmacy	8750
500	edoc University of Basel Institutional Repository	8723
501	University of Strathclyde Institutional Repository	8710

Olesea Dobrea, director adjunct al Bibliotecii Științifice Medicale a USMF „Nicolae Testemițanu”, a comunicat că acest rezultat a fost favorizat într-o oarecare măsură de situația pandemică. Odată cu stabilirea regimului de muncă de la distanță pentru anumite categorii de angajați, bibliotecarii și-au prioritarizat activitatea pe dezvoltarea segmentului electronic

lor și instituțional, dar și a impactului științific al lucrărilor.

Clasamentul actual Webometrics evaluează 2871 de repoziitorii naționale, instituționale și tematice din întreaga lume. Scopul acestuia este de a sprijini inițiativele de acces deschis și de a facilita accesul gratuit la publicațiile științifice și la alte materiale academice în format electronic.

Inițiativă privind crearea Centrului Universitar de Îngrijiri Paliative

Centrul Universitar de Îngrijiri Paliative urmează a fi creat la Chișinău, în vederea asigurării serviciilor integrate pentru persoanele care suferă de boli cronice progresive sau incurabile, precum și oferirii suportului la instruirea cadrelor medicale conform celor mai înalte standarde. Inițiativa aparține Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova și va fi implementată în parteneriat cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină și cu Asociația Obștească Principii Sănătoase prin intermediul proiectului „Îngrijiri paliative sustenabile și reziliante la nivel național”.

ordonator al proiectului, asistent universitar la Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală a USMF „Nicolae Testemițanu”, până în prezent, membrii echipei de proiect au elaborat *Nota analitică* ce va fi prezentată autorităților naționale, organizațiilor internaționale, potențialilor donatori și altor actori interesați. „Documentul cuprinde descrierea situației actuale în domeniul îngrijirilor paliative la nivel național, scopul și activitățile de bază ale centrului, argumentarea investițiilor financiare și impactul social scontat”, a menționat coordonatorul. De asemenea, a fost anunțat concurs pentru identificarea logoului Centrului Universitar de În-

Prorectorul pentru activitatea de cercetare, Stanislav Groppa, consideră că „este important să cunoaștem cadrele medicale care au plecat să studieze sau să activeze peste hotarele țării și să menținem comunicarea cu ei. Doar prin realizarea unor activități comune în cercetare – publicații, proiecte, schimb de opinii etc., vom obține performanțe în cercetare și activitatea clinică”.

Mai mulți cercetători și medici originari din Republica Moldova – absolvenți ai universității noastre, susțin ideea de creare a acestei platforme, printre care profesorul universitar Grigore Tinică, director al Institutului de Boli Cardiovasculare „George Georgescu” din Iași, România, doctor honoris causa și profesor asociat al USMF „Nicolae Testemițanu”. Profesorul consideră că tinerii cercetători trebuie să-și iubească Universitatea, pentru că este una dintre cele mai bune din această parte a Europei. „Alma Mater m-a de-

mișcare, neurostimulare și imagistică la Clinica Universitară din Mainz, Germania, a remarcat că, în prezent, mulți conaționali din domeniul medicinei sunt activi în proiecte multilaterale și mențin legături profesionale și sentimentale cu Republica Moldova: „Împreună putem atinge o potențare a resurselor științifice și umane pentru o sănătate mai bună a pacienților la nivel național, dar și internațional. Susțin intensificarea colaborării diasporei medicale pentru rolul esențial în dezvoltarea capacității științifice și clinice a sistemului medical din Moldova”.

Potrivit profesorului Serghei Cebotari, director al Clinicii de Chirurgie Cardiacă, Departamentul de Chirurgie Cardioracică, Vasculară și Transplant din Hannover, Germania, *visiting professor* al USMF „Nicolae Testemițanu”, este necesară conlucrarea continuă a specialiștilor din cadrul diasporei medicale, în scopul obținerii unor performanțe impor-

„Nicolae Testemițanu” mi-a oferit cunoștințe de înaltă calitate, ceea ce îmi permite să mă dezvolt până în prezent”, declară concetățeanul nostru.

Și Andrei Danilov, profesor la Catedra de boli nervoase, Institutul de Educație Profesională a Universității de Stat de Medicină „I.M. Secenov” din Moscova, consideră că este important dialogul și conlucrarea dintre cercetători, absolvenți ai USMF „Nicolae Testemițanu”, precum și colaborarea clinică și de cercetare, participarea la diverse evenimente științifice etc.

Inițiativa DiaMed.MD este parte a *Strategiei de fortificare a domeniului cercetării și inovării la USMF „Nicolae Testemițanu” pentru perioada 2020-2030*.

Rețeaua urmează a fi dezvoltată și instituționalizată cu suportul Biroului Relații cu Diaspora din cadrul Cancelariei de Stat, Guvernul Republicii Moldova.

Concursul „Profesorul anului 2021”

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” își alege „Profesorul anului 2021”: profesorul universitar, conferențiarul universitar și asistentul universitar, care au înregistrat performanțe în activitate.

Primele două etape ale concursului s-au încheiat. Astfel, în perioada 11-31 mai, subdiviziunile universitare au identificat candidaturile eligibile, iar între 7 și 21 iunie acestea au fost analizate de Consiliul facultății/Comisia de concurs a facultății. Urmează cea de-a treia etapă (planificată pen-

tru 6-30 septembrie), la care vor fi selectați învingătorii competiției, desemnați prin vot secret și liber exprimat de către membrii Senatului Universității/Comisia universitară de concurs.

Rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a subliniat că „toți cei care lucrează în Universitate trebuie să fie stimulați și apreciați la justa valoare, iar acest concurs este binevenit și poate deveni o frumoasă tradiție. Motivarea și promovarea personalului pe criterii de meritocrație este un factor cheie

în dezvoltarea resurselor umane ale instituției noastre”.

Concursul „Profesorul anului” a fost instituit prin decizia Senatului universitar din 23 aprilie curent, în scopul stimulării creativității științifico-didactice a personalului academic, motivării dezvoltării profesionale continue, sporirii calității procesului educațional, de cercetare și activitate clinică, promovării experienței avansate și inovatoare, conform celor mai bune practici europene în domeniu. Festivitatea de decernare a premiilor se va desfășura în cadrul Zilelor Universității, în luna octombrie.

Astfel, prin eforturi comune, se intenționează perfecționarea tehnologiilor paliative, formarea centrului științific și practic și dezvoltarea competențelor necesare în această sferă. Domeniul îngrijirilor paliative necesită o dezvoltare continuă și, din acest considerent, instituția noastră își propune să organizeze o campanie de sensibilizare, informare și *advocacy* privind necesitatea creării centrului. În plus, va fi inițiată și o acțiune de colectare de fonduri pentru dezvoltarea acestuia.

Potrivit lui Andrei Bradu, co-

grijiri Paliative, ce se va desfășura până la 10 septembrie 2021, iar câștigătorul va fi premiat cu 3 mii de lei.

Proiectul „Îngrijiri paliative sustenabile și reziliante la nivel național”, în valoare de circa 50 de mii de dolari SUA, este implementat de USMF „Nicolae Testemițanu” în perioada decembrie 2020-decembrie 2022, fiind finanțat de Fundația Soros-Moldova. Cu suportul organizației date, începând cu anul de studii 2016-2017, în curriculum USMF „Nicolae Testemițanu” a fost inclusă disciplina *Medicina paliativă*.

Suținerea on-line a tezelor de licență

Și în acest an la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, susținerea tezelor de licență – primă etapă a examenelor de absolvire – s-a desfășurat în regim on-line.

context, prim-prorectorul le-a dorit studenților-absolvenți succese notabile în realizarea acestui deziderat, iar colegilor să-și completeze satisfacția lucrului împlinit.

„În premieră, în acest an, con-

La examenele de absolvire au fost admiși 1000 de studenți care au realizat integral planul de învățământ și au acumulat numărul de credite stabilit – 360 pentru 12 semestre, 300 de credite pentru 10 semestre sau 240 – pentru 8 semestre anuale, dar și a celor care au primit calificativul admis la susținerea prealabilă a tezei de licență în cadrul catedrei, unde a fost efectuată cercetarea.

Urmărind procesul de susținere a tezelor de licență în cadrul mai multor comisii, între 17 și 28 mai, prim-prorectorul Olga Cernețchi, prorector pentru activitate didactică, a apreciat înalt nivelul de pregătire al viitorilor medici și farmaciști și și-a exprimat convingerea că *Promotia 2021* a Universității, cu toate că a fost privată de dreptul de a-și face studiile în regim obișnuit, va aduce un *suflet nou* pentru sistemul de sănătate. În acest

cătorii tezelor de licență nu au apreciat lucrările în cadrul susținerii publice, doar au asistat la prezentarea acestora și au participat la discuții. Comisiile au evaluat tezele de licență conform criteriilor stipulate în *Regulamentul cu privire la elaborarea și susținerea tezei de licență în USMF „Nicolae Testemițanu”*: calitatea cercetării realizate, redactarea și respectarea regulilor de structurare, bibliografia, expunerea orală și precizia răspunsurilor la întrebările examinatorilor”, a precizat Silvia Stratulat, șefa Departamentului Didactic și Management Academic.

Menționăm că cea de-a doua etapă a examenelor de absolvire a fost testarea asistată de calculator în *Sistemul Informațional de Management Universitar*, probă ce a constat în rezolvarea unui test din 100 de *itemi*.

Rolul expertului medico-legal în realizarea actului justiției: lecție deschisă

Peste 200 de studenți de la *Facultățile de Medicină și Drept din țară* au participat la o *lecție deschisă cu genericul „Rolul expertului judiciar medico-legal în realizarea actului justiției”*. Evenimentul s-a desfășurat on-line și a întrunit studenți din anii IV-VI de la *Facultatea de Medicină nr. 1 și din anul V de la Facultatea de Farmacie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”*.

Specialiștii au vorbit despre domeniile de expertiză ale medicinei legale, realizările echipei de experți din cadrul CML, dar și despre *cum poți deveni expert medico-legal*. Ei au împărtășit studenților propriile experiențe din parcursul profesional și i-au îndemnat să devină parte a echipei de experți medico-legali care activează în cadrul CML.

Activitatea didactică, organizată cu prilejul Zilei profesionale a exper-

Lecția a fost moderată de experții din cadrul Catedrei de medicină legală a USMF „Nicolae Testemițanu”: Andrei Pădure, dr. hab. șt. med., conferențiar universitar, șef catedră; Vasile Șarpe, dr. șt. med., conferențiar universitar, director al Centrului de Medicină Legală (CML), și Natalia Toporeț, asistent universitar.

tului judiciar, marcată anual în data de 14 aprilie, a fost realizată în cadrul proiectului „Consolidarea eficienței și accesului la justiție în Moldova”, implementat de Programul Naționalei Unite pentru Dezvoltare în Republica Moldova, cu suportul financiar al Suediei.

Să facem Lupusul vizibil

„Faceți lupusul vizibil” a fost sloganul din acest an a Zilei Mondiale a Lupusului, marcată tradițional în data de 10 mai, cu obiectivul de a crește gradul de informare în ceea ce privește simptomele și impactul bolii. În acest context, Disciplina de cardiologie din cadrul Departamentului Medicină Internă (DMI) al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” împreună cu Institutul de Cardiologie au organizat un webinar pentru medici de familie, cardiologi, pneumologi și alți specialiști din țară.

Lucia Mazur-Nicorici, conferențiarul universitar la Disciplina de cardiologie, DMI, a accentuat că lupusul eritematos sistemic (LES) nu este o boală obișnuită, ci o patologie complexă, care prezintă un spectru larg de manifestări. La seminar a fost prezentat cazul clinic al unui bărbat de 25 de ani, care a debutat cu sindrom cardiac acut și a fost nevoie de 2 luni pentru a stabili diagnosticul și a iniția tratamentul țintit.

Specialiștii estimează că pentru diagnosticarea lupusului este nevoie, în medie, de patru ani și de consultarea a trei medici cu specializare diferită. Dificultățile apar deoarece lupusul prezintă simptome ce imită, deseori,

caracteristici similare altor afecțiuni, variază mult de la un pacient la altul și pot surveni modificări în timp în manifestarea bolii.

de cazuri înregistrat la femei decât la bărbați poate indica faptul că boala este declanșată atât de predispoziția genetică, cât și de anumiți hormoni.

Potrivit datelor statistice, în lume circa 5 milioane de persoane suferă de LES, 93% dintre acestea fiind femei cu vârsta medie de 43 de ani (raportul femei: bărbați fiind de 10:1). Este stabilit că 5 dintre 10 pacienți nu pot activa profesional din cauza afecțiunii. Deși cauzele lupusului nu sunt cunoscute cu precizie, numărul mai mare

Seminarul a avut loc în data de 13 mai curent și a întrunit circa 80 de specialiști de la centrele de sănătate din țară, Institutul Mamei și Copilului, Institutul de Cardiologie, Dispensarul de Cardiologie și Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” din capitală.

Urgențele de sănătate publică – curs pentru angajații Inspectoratului Național de Securitate Publică

Angajații Inspectoratului Național de Securitate Publică (INSP) au devenit mai pregătiți în gestionarea situațiilor de urgență grație unui curs știut de reprezentanții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Sesiunile de instruire au fost organizate on-line, în zilele de 24 și 25 martie, de disciplinele de Igienă și de Epidemiologie din cadrul Departamentului Medicină Preventivă (DMP) și au întrunit 150 de participanți. Printre subiectele abordate menționăm: urgențele de sănătate publică (USP), managementul internațional al USP, principiul de comunicare în gestionarea situațiilor de USP, importanța și particularitățile promovării sănătății în prevenirea COVID-19, vaccinarea ca măsură de protecție ș.a.

Sergiu Ciobanu, șeful DMP, a specificat că webinarul s-a axat nu doar pe gestionarea situației epidemiologice generate de COVID-19, dar și pe urgențele de sănătate publică, în general, ce se repetă tot mai des în ultima perioadă și trebuie să cunoaștem cum să intervenim.

Cauzele declanșării unei epidemii sunt diverse și complexe, și pot amenința atât viața și sănătatea

populației, cât și securitatea sănătății publice și a statului. Instruirea angajaților INSP este necesară atât pentru protejarea personală contra virusului în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu (stoparea unității de transport în trafic, interacțiunea cu cetățenii, reținerea individului), cât și a oamenilor din jur, susține lura Dementiev, șeful INSP.

Raisa Deleu, conferențiar universitar la Disciplina de igienă, a accentuat că pandemia COVID-19, prin anvergura sa și consecințele grave asupra sănătății populației, a evidențiat lipsa și necesitatea acută a pregătirii diferitor specialiști. În acest sens se cere o abordare complexă bazată pe sănătatea publică în contextul ajustării la normele europene și depășirii situațiilor de urgență, iar fortificarea capacităților de prevenire, supraveghere, răspuns și protecția sănătății de influența pericolelor cu potențial de răspândire internațională este una prioritară.

În calitate de trainerii au mai participat: conferențiarul universitar Angela Cazacu-Stratu, asistentul universitar Svetlana Cociu de la Disciplina de igienă și Diana Spătaru, asistent universitar la Disciplina de epidemiologie, DMP.

Instruirile sunt parte componentă a proiectului „Fortificarea capacităților resurselor umane în urgențe de sănătate publică în contextul pandemiei de COVID-19”, implementat de Universitate în perioada 1 decembrie 2020-30 noiembrie 2021, cu suportul Fundației Soros Moldova. Proiectul prevede elaborarea curriculumurilor în prevenirea și controlul urgențelor de sănătate publică, cu participarea multidisciplinară a specialiștilor USMF „Nicolae Testemițanu”; pregătirea studenților din anii V-VI, a medicilor rezidenți din anul I și a practicienilor în urgențe de sănătate publică și, respectiv, sporirea numărului de specialiști pregătiți în domeniul urgențelor medicale ce țin de prevenire, diagnostic și abordare clinică, precum și de direcțiile de supraveghere a infecțiilor cu potențial sporit de răspândire.

Proiectul este realizat în parteneriat cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Societatea Științifică a Epidemiologilor și Microbiologilor din Republica Moldova, Societatea Igienistilor din RM și Asociația de Biosiguranță și Biosecuritate din RM.

Ziua Mondială a Maladiilor Reumatice la Copii

Ziua Mondială a Maladiilor Reumatice la Copii este un motiv pentru profesioniștii din întreaga lume de a atenționa guvernării și societatea despre existența acestor boli rare în rândul copiilor, despre problemele cu care se confruntă familiile acestora, dar și despre posibilitatea de a-i ajuta. Un webinar, la care au fost prezentate date științifice și cazuri clinice cu recomandări pentru specialiștii în reumatologie privind stabilirea diagnosticului și conduita terapeutică în maladiile reumatice la copii, a fost organizat de Departamentul Pediatrie al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în data de 18 martie.

Atelierul de lucru a fost moderat de profesorul universitar Ninel Revenco, șefa Departamentului Pediatrie, medic pediatru de categorie superioară, care a menționat că sunt micuți care suferă de boli reumatice practic din fragedă copilărie. „Cu regret, mulți dintre ei sunt diagnosticați prea târziu, în special cei din familii social vulnerabile, și, respectiv, uneori necesită nu doar tratament medicamentos, ci și ajutor psihologic și social”. În Secția de reumatologie a Institutului Mamei și Copilului se acordă asistență medicală la nivel înalt, terțiar, în conformitate cu ghidurile și cerințele internaționale.

Potrivit prof. univ. Ninel Revenco, Programul național de susținere a copilului cu maladie rară, care urmează a fi aprobat, are un singur scop – de a ajuta copiii cu bolile reumatice care necesită un suport multidisciplinar, cu implicarea mai multor specialiști, cu examinări minuțioase și, desigur, cu tratament de lungă durată. „Suntem alături de familiile cu asemenea copii suferinzi, sperăm să fie cât mai puțini cu forme grave ale maladiilor, cât mai mulți micuți să răspundă la tratamentul convențional și să aibă un mod de viață sănătos”.

Printre afecțiunile reumatice se numără și vasculitele, în total existând peste 30 de tipuri, iar boala *Kawasaki* este cea mai comună formă dintre ele

în copilărie, cu afectarea vaselor medii, în special a vaselor coronariene. Drept exemplu, la webinar au fost aduse câteva cazuri de îmbolnăviri cu SARS-CoV-2 la copii, care s-au soldat cu sindromul *Kawasaki*. Cei mai mulți dintre copii care s-au îmbolnăvit de COVID-19 în țara noastră au făcut forme ușoare și medii ale bolii, însă unii au avut forme grave, dezvoltând ulterior Sindromul inflamator multisistemic și boala *Kawasaki* asociată COVID-19. Medicul pediatru a reiterat că pandemia de coronavirus este un dezastru la nivel global, care a influențat nefast sănătatea oamenilor, inclusiv a copiilor, care pot face complicații severe la fel ca adulții.

MARATONUL DE VACCINARE: o premieră marca USMF „Nicolae Testemițanu”

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a organizat primul maraton de vaccinare din țară! Acesta s-a desfășurat între 21 și 23 mai, în Campusul universitar din regiunea Mălina Mică a capi-

talei, mai exact în incinta Blocului didactic nr. 1 „Leonid Cobâleanski” și în Complexul Sociocultural Universitar. În cele 54 de ore au fost imunizate 4068 de persoane: 2500 cu Pfizer, 1188 cu AstraZeneca și 380 cu Sinopharm.

„Ne-am conjugat eforturile și am demonstrat că se poate! USMF „Nicolae Testemițanu” este un exemplu elocvent de profesionalism, competență și responsabilitate socială. Este necesar să acționăm pentru a promova imunizarea în rândul populației, doar așa vom putea ieși din această criză de sănătate publică”, a declarat rectorul Universității

Emil Ceban în cadrul evenimentului de închidere a maratonului.

Rectorul Universității și-a exprimat recunoștința față de toate echipele de lucru pentru efort și solidaritate, contribuție la desfășurarea acestei acțiuni de imunizare – o premieră pentru țara noastră. Printre membrii acestora au fost 12 medici de familie și 24 de asistente medicale de la

Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară a USMF „Nicolae Testemițanu”, 39 de medici-rezidenți de la specialitățile Anestezie și terapie intensivă și Medicină de familie, precum și 118 studenți-voluntari, inclusiv de la specialitatea Asistență medicală generală, care au asigurat logistica și înregistrarea și au participat nemijlocit la vaccinare. Procesul a fost monitorizat permanent de cadre științifico-didactice de la catedrele clinice și de personalul administrativ. În total, circa 400 de membri ai comunității universitare au fost antrenați în buna organizare și desfășurare a maratonului.

În opinia lui Denis Cernelea, secretar de stat al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, evenimentul a avut un impact deosebit: „Acest prim maraton merită un titlu de succes și va fi un exemplu pentru alte activități similare. Numărul de peste 4 mii de persoane vaccinate este egal cu numărul de persoane imunizate într-o zi în cele peste 60 de puncte de vaccinare din municipiul Chișinău. În acest mod, s-a reușit reducerea, cu câteva zile, a perioadei de ieșire din pandemie”.

În cadrul celei de-a doua etape a Maratonului universitar de imunizare, în zilele de 12 și 13 iunie curent, au fost vaccinați 2782 de cetățeni: 2380 de persoane au primit cea de-a doua doză de vaccin Pfizer și 355 – de Sinopharm. Totodată, 17 cetățeni s-au vaccinat cu prima doză de AstraZeneca, iar 30 cu Sinopharm. Rapelul pentru cei vaccinați cu AstraZeneca în prima etapă a maratonului va fi asigurat la mijlocul lunii iulie.

Ediția a 3-a a Maratonului universitar de vaccinare împotriva COVID-19, desfășurată în data de 18 iulie, a contribuit la imunizarea a 1455 de persoane din țara noastră, dintre care 532 de cetățeni au primit rapelul cu AstraZeneca și 923 de persoane – cu Johnson & Johnson.

La finalul acțiunii, prorectorul pentru activitate socială, conferențiarul universitar Marcel Abraș, a declarat că „tinerii sunt o forță motrice ce poate schimba cursul în anumite situații, iar pandemia COVID-19 este una dintre acele situații și fiecare dintre noi am contribuit la stoparea ei. Suntem cu un pas mai aproape de a ieși din această pandemie, dar cel mai important este ca de la 1 septembrie să ne putem întâlni la lecții în sălile de curs”. Prorectorul Abraș a adresat sincere mulțumiri participanților la maraton din partea întregii echipe administrative a Universității.

Maratonul universitar de imunizare a fost organizat în parteneriat cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova, cu suportul Consiliului Rectorilor din Moldova.

Opinii de la Maratonul universitar de imunizare:

Grigore, șofer de maxi-taxi din Chișinău: „Activitatea mea zilnică mă obligă să fiu vaccinat împotriva coronavirusului de tip nou. Vaccinarea este cea mai bună metodă de protecție împotriva acestei boli și nici nu vreau să prezint vreun risc de contaminare pentru cineva. Cred că putem învinge mai repede această pandemie dacă toată lumea ar conștientiza cât de important este să fii vaccinat”.

Elena, casnică, mamă a trei copii: „Salutăm inițiativa Universității de a organiza acest maraton. Este o acțiune și un gest ce merită cu adevărat toată admirația pentru modul de organizare, amabilitatea personalului, începând de la intrarea în Centrul de vaccinare, zâmbetele studenților și asistentelor medicale... Mulțumim USMF Nicolae Testemițanu!”

Alexandru, student: „Nu cred în miturile ce circulă pe internet despre vaccinurile împotriva coronavirusului de tip nou. Văd doar partea bună a vaccinurilor și sper într-un happy end al acestei perioade sumbre cauzată de pandemie”.

Natalia Taran: „Bravo Universității de Medicină! O organizare excelentă. Mulțumesc organizatorilor, rectorului și prorectorului – inițiatorii acestui Maraton! Mulțumesc studenților de

la Medicină, forța motrică a societății medicale.”

Virgil Pârnu: „Doctore, toată stima!”

Ion Purice, absolvent USMF „Nicolae Testemițanu”, vicedirector al Spitalului Clinic Municipal nr. 4, student-doctorand: „Bravo USMF, mult respect și sincere aprecieri administrației Universității! Dacă la acest eveniment au venit în vizită europarlamentari, aceasta demonstrează nivel înalt de management și profesionalism al Universității. Este un bun exemplu pentru întreaga societate”.

Carolina Gîrneț-Cazacu, medic-rezident, Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”: „Mulțumesc din suflet, Alma Mater, pentru organizarea acestui Maraton!”

Stella Kleinerman: „Mulțumim Universității de Stat de Medicină pentru o înaltă organizare a procesului de imunizare! Am fost plăcut surprinsă de atitudinea binevoitoare și grija medicilor și a asistenților medicali, dar și a tuturor oamenilor care au lucrat la acest maraton”.

Angela Sedlețchi: „Am rămas plăcut impresionată de tinerii specialiști. Foarte amabili și grijulii. Totul bine organizat. Mulțumim!”

Toate vaccinurile sunt sigure

Interviu cu profesorul universitar Ninel Revenco, șefa Departamentului de Pediatrie al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, doctor habilitat în științe medicale, președintele Comitetului național de experți în imunizare, șefa Grupului național de experți creat de guvern pentru gestionarea vaccinării.

- În contextul lansării Campaniei naționale de vaccinare, în societate persistă multă neîncredere și dezinformare, în special pentru serul Oxford-AstraZeneca, în urma atestării unor cazuri de tromboze la unele persoane vaccinate. Ce puteți spune la acest subiect?

- La data de 18 martie curent, Agenția Europeană a Medicamentului (EMA) a confirmat că vaccinarea cu Oxford-AstraZeneca este sigură și eficientă. Astfel, Comitetul pentru siguranță al EMA afirmă că beneficiile vaccinului AstraZeneca în combaterea COVID-19 continuă să depășească riscul efectelor secundare și că vaccinarea nu este asociată cu o creștere a riscului general de formare a cheagurilor de sânge. Vaccinul ar putea fi asociat cu cazuri foarte rare de tulburări de coagulare a sângelui, acestea fiind raportate la 25 de persoane dintr-un număr total de peste 20 de milioane care s-au vaccinat cu AstraZeneca în Europa. O legătură directă între aceste cazuri și vaccinare nu este demonstrată, dar este posibilă. Astfel, este nevoie de o analiză suplimentară.

De la începutul pandemiei și până la 18 martie curent, au fost administrate peste 400 de milioane de doze de vaccinuri anti-covid la nivel mondial. Până în prezent, nu a fost demonstrat că vreun decedat ar fi avut legătură cu imunizarea.

Orice vaccin sau medicament are siguranța de a fi 100% eficient, însă poate avea efecte adverse. Noi transmitem mesaje clare și rugăm liderii locali, medicii, pedagogii din teritoriu să mobilizeze populația și să le explice importanța vaccinării accentuând că nimeni nu dorește să le facă rău. Trebuie să ne informăm din surse demne de încredere – Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Agenția Națională pentru Sănătate Publică (<https://msmps.gov.md>, <https://ansp.md>, <https://vaccinare.gov.md>) și să lăsăm politicul să se ocupe de politic.

- În Republica Moldova au fost înregistrate unele reacții adverse în urma administrării vaccinului AstraZeneca?

- Vaccinul AstraZeneca utilizat în Republica Moldova este un vaccin sigur și eficient, fapt demonstrat în fața a treia de compania producătoare, dar și după administrarea acestuia mai multor milioane de oameni. De la lansarea campaniei de imunizare în Republica Moldova, începând cu 2 martie curent și până la 26 martie, au fost înregistrate 712 reacții adverse post imunizare, frecvența constituind aproximativ 3%. În urma investigării evenimentelor post imunizare de către specialiști, 692 au fost clasificate drept reacții ușoare (slăbiciuni generale, cefalee, reacții locale, febră ușoară), iar 20 dintre ele fiind moderate (dureri în mușchi și articulații, greață și vomă, febră înaltă, reacții alergice). Toate evenimentele post imunizare sunt reacții obișnuite, incluse în instrucțiunea vaccinului, care au apărut în primele 24 de ore de la vaccinare și au dispărut pe parcursul a două zile.

- Cât de sigure sunt vaccinurile împotriva COVID-19?

- Toate vaccinurile aprobate de către autoritățile din Uniunea Europeană, SUA și precalificate de OMS au trecut toate etapele necesare de testări clinice. Peste 40 de mii de persoane au participat la studiile și nu au fost înregistrate reacții adver-

se severe. Vaccinurile produse de Pfizer, Moderna și AstraZeneca, aprobate spre utilizare de urgență, au fost administrate la peste 50 de milioane de persoane, fără înregistrarea evenimentelor adverse extrem de severe.

Aprobarea vaccinurilor anti-COVID-19 pentru toate statele membre UE este realizată de Comisia Europeană, care împreună cu Agenția Europeană pentru Medicamente (EMA) evaluează eficacitatea, calitatea farmaceutică și siguranța vaccinului, asigurându-se astfel că produsele administrate pacienților sunt de calitate adecvată și demonstrează un raport risc-beneficiu pozitiv.

În Republica Moldova, mecanismul de autorizare a vaccinurilor se bazează pe evaluarea acestora de Agenția Europeană pentru Medicamente, Food and Drug Administration (FDA) și alte instituții internaționale cu statut de precalificare/certificare al OMS, cu sau fără includerea acestora în nomenclatorul de stat. Procedura de autorizare a vaccinurilor anti-COVID-19 în Republica Moldova este asigurată de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, în baza solicitării Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale sau a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică.

Nu contează ce vaccin este – toate vaccinurile sunt sigure și asigură o protecție maximă împotriva virusului. Cel mai important lucru este că prin vaccinare în comunitate se va stopa transmiterea acestui virus, se va micșora presiunea asupra sistemului de sănătate și ni se va permite să revenim la libera circulație, la normalitate. De aceea, nu contează denumirea vaccinurilor – AstraZeneca, Moderna, Pfizer, Sputnik V, important este să vă imunizați și dacă ați făcut prima doză cu un vaccin, a doua doză neapărat trebuie să fie efectuată cu același vaccin. Nu se admite un amestec de vaccinuri.

- Copiii și adolescenții vor fi vaccinați împotriva COVID-19?

- Actualmente, sunt acceptați pentru vaccinare doar copiii cu vârsta mai mare de 16 ani în cazul administrării vaccinului Comirnaty (Pfizer) și adolescenții mai mari de 18 ani în cazul administrării vaccinului Moderna sau Sinopharm.

Înainte ca vaccinurile COVID-19 să devină disponibile pentru adolescenți și copii mai mici, trebuie să fie finalizate studiile clinice. Acest lucru este necesar pentru a avea certitudinea că vaccinurile sunt sigure și eficiente pentru grupurile respective de vârstă. Copiii nu sunt adulți mici și nu putem presupune doar că un vaccin va avea același efect asupra unui copil ca și pentru cineva mai în vârstă. Deși există studii actuale care includ copii cu vârsta de până la 12 ani, este esențial ca copiii de toate vârstele să fie incluși în mai multe studii cât mai urgent posibil.

Pandemia COVID-19 continuă să afecteze teribil viața copiilor. Avem nevoie de mai multe date despre vaccinurile pentru copii, astfel încât să-i putem proteja de acest virus, totodată controlând pandemia. În mod real, natura pandemiei înseamnă că nimeni nu poate fi în siguranță atât timp cât toată lumea nu este vaccinată. Imunitatea efectivă poate să nu fie posibilă atunci când există un procent considerabil de populație nevaccinată. Reieșind din ritmul actual de cercetare, un vaccin pentru cel puțin unele grupuri de vârstă ale copiilor ar putea fi disponibil înainte de începerea anului școlar 2021-2022.

- V-ați exprimat într-un interviu că dacă n-o să avem măsuri restrictive severe, s-ar putea ca toată populația să se îmbolnăvească.

- Deja sunt arhipline secțiile COVID-19 și nu doar în municipiul Chișinău, dar și în raioane, dar cel mai important este că și lucrătorii medicali sunt obosiți și suportă o sarcină psihologică și fizică enormă. Vă imaginați, ei lucrează timp de un an de zile în regim non-stop, 24 din 24 de ore, fără să aibă timp de respirație și, iată, au apărut vaccinurile și, după cum zic medicii din secțiile de reanimare, a apărut un licăr de speranță. Lumea ar trebui să înțeleagă că dacă nu va fi solidaritate și mobilizare în rândurile populației, niciodată n-o să ieșim din această situație critică. Facem apel către populație să aibă încredere în autorități pentru a duce la bun sfârșit procesul de vaccinare.

Vaccinul – armă împotriva COVID-19

Despre vaccin, necesitatea stringentă de vaccinare a populației împotriva noului tip de coronavirus, precum și unele mituri despre acesta aflăm de la conferențiarul universitar Angela Paraschiv, șefa Disciplinii de epidemiologie, Departamentul de Medicină Preventivă al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, președintele Comisiei de specialitate în epidemiologie a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

- Stimată Dnă Angela Paraschiv, vă rugăm să explicați, în termeni simpli, ce semnifică imunizarea împotriva coronavirusului de tip nou și cât este de importantă pentru salvarea omenirii? Care sunt riscurile pentru persoanele care manifestă reticență, neîncredere în aceste vaccinuri?

- Imunizarea este o metodă de pregătire a organismului pentru lupta cu virusul SARS-CoV-2. Vaccinurile utilizate pentru vaccinare sunt preparate ce stimulează producerea anticorpilor care vor lupta în continuare împotriva virusului SARS-CoV-2. Astfel, noi asigurăm fiecare persoană imunizată cu o armă pentru a se lupta în războiul care se numește pandemia COVID-19. Persoana care nu se imunizează luptă cu acest virus bazându-se doar pe forțele proprii, iar în unele cazuri pierde, deoarece organismul nu are suficientă putere pentru a-l înfrunța. Anticorpilor produși în urma vaccinării nu permit atașarea virusului de celulele umane și declanșarea bolii.

- Un rol esențial în asigurarea cu vaccin îl au partenerii externi. Ce întreprind autoritățile pentru a asigura întreaga populație a țării noastre cu vaccin?

- Achiziționarea vaccinului este un proces continuu. Sunt depuse mari eforturi pentru a suplini stocul de vaccin, ce ar acoperi toată populația. Acest lucru se va întâmpla treptat, în funcție de disponibilitatea vaccinului. Sunt prevăzute resurse financiare pentru a procura vaccin din fonduri proprii, dar și cu suportul OMS, UNICEF, a Băncii Mondiale etc. Între timp, populația trebuie să respecte în continuare măsurile de prevenire prin purtarea măștii, distanța fizică și igiena mâinilor. Doar când vom imuniza peste 70% din populație, vom putea relaxa restricțiile.

- Ce durată au anticorpilor dobândiți în urma vaccinării? Va fi necesară imunizarea anuală?

- Studiile demonstrează că durata imunității după vaccinare este mult mai stabilă și mai protectivă comparativ cu imunitatea dezvoltată după suportarea bolii, care durează în medie 3-6 luni. Anticorpilor formați după vaccinare sunt specifice proteinei S-spike, care împiedică atașarea virusului de receptorii ACE ai celulei, respectiv blochează infecția. Deocamdată, nu se cunoaște cu precizie durata protecției, deoarece persoanele înrolate în studiile clinice sunt monitorizate în continuare pentru o perioadă de 2 ani. După această perioadă de monitorizare vom putea ști cât durează imunitatea după vaccinare. Probabil, va fi nevoie de o doză booster (a treia doză, pentru a crește răspunsul imunitar) către anul viitor, ținând cont că virusul suferă mutații, iar eficiența actualului vaccin poate scădea.

- Care sunt cele mai eficiente vaccinuri și de ce?

- Toate vaccinurile aprobate pentru utilizare de către Agenția Europeană a Medicamentului, Administrația pentru alimente și medicamente din SUA și de Organizația Mondială a Sănătății sunt sigure. Aprobarea vaccinurilor de către aceste agenții se bazează pe o evaluare foarte riguroasă, la care participă experți din peste 70 de țări. Este o evaluare independentă, specialiștii nu se cunosc între ei pentru a exclude orice influență sau conflict de interese. Acest fapt ne permite să avem încredere deplină în siguranța și eficacitatea serurilor date. Vaccinurile Pfizer, Moderna

și AstraZeneca au fost aprobate de OMS pentru a fi utilizate în regim de urgență, fiecare dintre ele au promovat toate etapele de evaluare privind siguranța și eficiența în combaterea COVID-19.

- Persoanei vaccinate i se eliberează un certificat de confirmare a administrării vaccinului. Ce semnifică acest document?

- Acest certificat este o dovadă că persoana este imunizată cu ambele doze de vaccin și ar putea fi prezentat pentru confirmare, în caz de necesitate, la trecerea frontierei. La nivel mondial, nu este aprobat un pașaport de sănătate unde poate fi inclusă dovada vaccinării contra COVID-19, respectiv fiecare țară impune reguli interne pentru călătorii.

- Vă rugăm să combateți câteva mituri despre vaccinul antiCOVID.

- Cel mai frecvent mit ține de modificarea ADN-ului uman, ceea ce nu este adevărat. S-a demonstrat că vaccinul nu intră în nucleul celulei, dar în citoplasma acesteia, respectiv nu are cum să modifice ADN-ul.

Un alt mit ține de implantarea microcipurilor. Monitorizarea populației poate fi efectuată prin dispozitive mobile sau alte instrumente, dar nu prin intermediul unei soluții introduse în organism.

Există un mit despre faptul că vaccinarea ar induce sterilitatea la femei și la bărbați, care, la fel, nu este adevărat. Au fost efectuate studii și s-a constatat că niciunul dintre vaccinuri nu dezvoltă astfel de reacții adverse. Iar vaccinurile aprobate la moment utilizează tehnologii aplicate de sute de ani.

Un alt mit este determinat de frica de a dezvolta boala după vaccinare, care la fel nu este adevărat. Vaccinul se bazează pe utilizarea unui fragment din virusul întreg, care nu are capacitatea de a se replica. Astfel, niciun vaccin aprobat până acum nu poate duce la infecție. Dacă persoana se îmbolnăvește după imunizare înseamnă că aceasta se afla deja în perioada de incubație a virusului și a coincis cu vaccinarea. În acest caz, vaccinul doar va ajuta persoana să suporte boala mai ușor, prin dezvoltarea semnelor clinice ușoare asemănătoare unei răceli banale.

Medicii din prima linie afectați de Burnout

Pandemia COVID-19 a pus personalul medical în situația de a activa în condiții extreme de lucru și de suprasolicitare profesională. În acest context, Centrul European de Asistență Medicală Primară al OMS organizează lunar seria de webinare „Let's Talk Primary Health Care”, cu scopul de a conecta forțele de lucru din asistența medicală primară la o conversație regulată între specialiști din diferite țări. În luna martie a fost pusă în discuție susținerea sănătății și a bunăstării angajaților din asistența medicală primară (AMP) în cadrul unui atelier de lucru organizat în format on-line, la Copenhaga, Danemarca, care a întrunit specialiști notorii în psihiatrie și psihologie medicală din Irlanda, Israel, Uzbekistan și Republica Moldova.

Țara noastră a fost reprezentată de Jana Chihai, dr. șt. med., conferențiar universitar la Catedra de psihiatrie, narcologie și psihologie medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, președintele Societății Psihiatrilor, Narcologilor, Psihoterapeuților și Psihologilor Clinicieni din Republica Moldova. „Aflarea îndelungată a personalului în prima linie, deja de un an, reprezintă o provocare substanțială. S-a constatat că 80% din forța de muncă din AMP invocă prezența sindromului Burnout moderat, iar aproximativ 40% dintre aceștia – o epuizare severă. Din acest considerent, ne orientăm pe intervenții în cadrul instituțiilor medicale din prima linie, prin intermediul unei platforme comune pentru autoevaluare. La moment, dezvoltăm un algoritm de intervenție în toate instituțiile medicale, prin mobilizarea tuturor psihologilor, care au fost instruiți în prima etapă”, a remarcat specialistul în psihologie.

La treapta asistenței medicale primare, volumul total de muncă a sporit considerabil pe fondul schimbărilor în modul de furnizare a serviciilor medicale de bază, iar experiența din regiune ajută la înțelegerea

modului de a transforma AMP într-un sector de lucru dinamic și sustenabil.

De menționat că, în prezent, funcționează 40 de centre comunitare de sănătate mintală în cadrul AMP, care vor oferi primul ajutor psihologic pentru trei grupuri țintă: populație, profesioniști din domeniul medical și directori ai instituțiilor medicale, conform algoritmului oficial de intervenție aprobat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. Intervenția este axată pe următoarele direcții: lansarea unei platforme de autoscreening pentru toți profesioniștii din domeniul medical afectați de epuizare, anxietate și depresie, intervenții psihologice de scurtă durată și sprijin psihemoțional.

„Inovația în sănătate nu este un sprint, ci un maraton”

Tehnologia începe să devină un instrument obligatoriu, inclusiv în practica medicală, care asigură accesul la ultimele informații și publicații din domeniu: „La moment, știința este la îndemâna noastră, medicina fiind din ce în ce mai conectată cu restul societății, în acest sens tehnologia fiind de mare ajutor. Este important ca educația să devină o prelungire a sănătății, deoarece știm cu toții că recomandările medicale nu înseamnă numai tratament, ci și anumite măsuri igienice, o anumită atitudine, o anumită percepție a riscului”.

Declarația a fost făcută în cadrul unei conferințe de Ion Gheorghe Petrovai, director inovație Fresh-Blood HealthTech, director ecosistem HIVE Health Innovation Center, conf. univ. la Departamentul Sănătate Publică, Universitatea „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca, România. Expertul a afirmat că medicina se complică, iar pentru aceasta e nevoie să fii pregătit pentru integrarea noilor tehnologii, subliniind că oamenii care aplică tehnologiile sunt cei care schimbă lucrurile. „Este important să dispui de un plan pentru 3-5 ani și să investești resurse în viziunea respectivă ca nivel de bază. Cheia este să înveți. Inovația în sănătate nu este un sprint, ci un maraton”, a subliniat conferențiarul Petrovai.

Potrivit rectorului Emil Ceban, medicina contemporană a progresat substanțial datorită inovațiilor

revoluționare ce țin de tehnicile de investigație, de diagnosticare și de tratament al diferitelor maladii – inteligența artificială, chirurgia robotică, testarea genetică, printarea 3D, imunoterapia ș.a., ce sporesc șansa de vindecare a persoanelor bolnave, schimbă în bine sistemele de sănătate. „Odată cu implementarea inovațiilor, sporește riscul, dar și responsabilitatea savanților, care se conduc de normele morale și de principiile bioeticii, menite să indice și să avertizeze până unde se poate interveni în natura organismului uman”, a subliniat profesorul Ceban.

„Inovații în medicină” a constituit genericul celei de-a doua teleconferințe din seria *State of the Art Lectures*, organizată de Departamentul Cercetare din cadrul Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în data de 16 aprilie curent. Programul evenimentului a inclus și o sesiune de întrebări și răspunsuri.

În final, academicianul Groppa a menționat că în cadrul teleconferinței au fost abordate noi paradigme, probleme tangențiale între medicină și tehnologiile avansate. Profesorul și-a exprimat recunoștința față de expertul român pentru împărtășirea experienței sale, remarcând viziunile creatoare și reiterând speranța unei colaborări de durată.

Didactica: tradiție, actualitate, perspective

Aspecte ale didacticii generale și didacticii aplicative au fost discutate în ediția din acest an a Conferinței științifice internaționale cu genericul Didactica: tradiție, actualitate, perspective.

Printre cele mai relevante subiecte abordate în cadrul celor 8 secțiuni ale conferinței au fost: Învățarea on-line cu ajutorul instrumentelor sincrone și asincrone; Integrare și mediere – aspecte praxiologice de formare a competențelor lexicale din perspectiva activităților interactive; Rolul discursului didactic în procesul de predare-învățare-evaluare; Valențele formative ale reflecției personale în studiul disciplinelor pedagogice la nivel liceal și universitar; Pseudochisturile pancreatice la copil. Spectrul etiologic. Abordarea diagnostică. Tratament; Incursiuni educaționale în cercetarea problematicii securității umane și siguranței persoanei.

Pe parcursul celor două zile în care s-a desfășurat conferința, participanții au asistat și la workshopul „De la starea de bine a cadrelor didactice, la starea de bine a elevilor/studentilor”, unde s-a analizat modelul PERMA – teoria stării de bine.

Potrivit conferențiarului universitar Argentina Chiriac, șefa Catedrei de limba română și terminologie medicală a instituției noastre, conferința a întrunit specialiști în științe ale educației și practici-

eni – profesori din învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal. „Lucrările prezentate sintetizează rezultatele cercetărilor actuale din domeniu, conturează modele teoretice, analizează tendințele noi din spațiul educațional românesc și european, oferind în același timp exemple de bune practici, utile cadrelor didactice în curs de formare sau aflate la început de carieră”, a precizat conferențiarul.

Forumul s-a desfășurat on-line, în zilele de 21 și 22 mai, și a fost organizat de Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România, în colaborare cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Universitatea Holy Cross din Kielce, Polonia, Universitatea de Stat din Penza, Federația Rusă, și Universitatea Lituaniană pentru Științe ale Sănătății din Kaunas.

PARTENERIAT CU TEKWILL: interacțiune sporită între domeniul medical și cel al tehnologiilor informaționale

Medicina și tehnologiile informaționale sunt două sectoare care nu mai pot activa în paralel, ci trebuie să se unească pentru a avea un efect atât sinergetic, cât și de urgență. La moment, tendințele noi ce țin de cercetare și inovare demonstrează o legătură indisolubilă cu tehnologiile informaționale. De această părere este Veaceslav Cunev, președintele Asociației Naționale a Companiilor din domeniul TIC, care, împreună cu reprezentanții proiectului Tekwill din Moldova, au vizitat Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și au semnat un Memorandum.

Potrivit rectorului Emil Ceban, scopul acestui document constă în stabilirea și dezvoltarea cooperării între Universitate și Asociație pentru implementarea programelor Tekwill în instituția noastră și, totodată, lansarea unei noi direcții strategice în Republica Moldova – MedTech – care va spori interacțiunea dintre domeniul medical și cel al tehnologiilor informaționale. Memorandumul va conduce la intensificarea procesului de promovare a tehnologiilor digitale în toate sferile de activitate ale Universității. „Realizăm că după pandemie, atunci, când vom reveni la normalitate, multe dintre activități nu vor mai putea fi realizate fără tehnologiile digitale. În acest context, semnarea Memorandumului va contribui substanțial la promovarea educației digitale în rândul membrilor comunității universitare, precum și la dezvoltarea capacităților de integrare a inovațiilor digitale în procesul de

instruire universitară, postuniversitară și de educație medicală continuă, în activitatea de cercetare științifică, în prestarea serviciilor medicale specializate și în alte forme de activitate universitară. Toate acestea vor avea o influență benefică asupra procesului de formare a viitorilor specialiști medici și farmaciști, precum și asupra întregului sistem de sănătate din țară”, a declarat rectorul Ceban.

Directorul Tekwill, Ana Chirița, a afirmat că prin fuzionarea eforturilor dintre IT și medicină „vom îmbunătăți anumite procese, vom accelera intervențiile în vederea sal-

sectorul IT, care ar putea să creeze acel mediu în care să ne simțim bine la noi acasă, iar fără medici acest lucru ar fi mai dificil.

Prorectorul pentru activitate de cercetare, Stanislav Groppa, a apreciat evenimentul drept unul de excelență pentru viitorul medicinei, al societății și pentru bunăstarea țării. „În prezent procesele de cercetare la Universitate sunt prioritizate, accentul fiind pus pe implicarea activă în proiecte și programe internaționale, ridicarea nivelului și calității studiilor științifice, educarea tinerei generații prin prisma cercetării etc. Ne vom axa pe idei și direcții de

vării vieților oamenilor. Cu ajutorul tehnologiilor informaționale vom aduce proiecte noi, inovative pe plan național, iar eforturile pe care le depuneți vor deveni și mai vizibile”. Ana Chirița a informat că scopul final al parteneriatului este de a crește

implementare a noilor tehnologii, în special în medicina personalizată”, a subliniat academicianul.

Proiectul Tekwill este finanțat de Guvernul Suediei și Agenția SUA pentru Dezvoltare.

PRIORITĂȚI STRATEGICE ÎN CERCETARE

Domeniul cercetării și inovării la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” va fi ghidat de opt priorități strategice, identificate de Departamentul Cercetare. Acțiunile au fost stabilite în conformitate cu Strategia de fortificare a domeniului cercetării și inovării pentru perioada 2020-2030 și Planul de acțiuni aprobat în acest sens și au fost prezentate de prorectorul pentru activitate de cercetare Stanislav Groppa în cadrul ședinței Senatului universitar, desfășurată în data de 25 februarie 2021.

Academicianul Stanislav Groppa a menționat că printre cele opt obiective figurează modernizarea structurii sectorului de cercetare, care, în acest an, prevede instituirea funcției de prodecan pentru activitățile de cercetare și coordonarea activităților respective în cadrul facultăților. Un alt obiectiv vizează transformarea infrastructurii de cercetare în una contemporană prin reconstrucția Centrului de Cercetare în domeniul Sănătății și Biomedicinii din cadrul Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate a Universității, proiect ce ar putea fi realizat cu susținerea unor parteneri din Turcia. Totodată, va fi elaborat Planul general de management al infrastructurii de cercetare a USMF „Nicolae Testemițanu”, va fi integrată cercetarea în Sistemul Informațional de Management Universitar, organizarea Biobăncii și reorganizarea Vivariului și vor fi create Secția de transfer tehnologic cu incubator inovațional, Centrul de tehnologii biomedicale și Centrul de antiplagiagat universitar.

Un aspect extrem de important, accentuat de prorectorul Groppa, este implementarea principiului de instruire prin cercetare și asigura-

rea continuității activităților de cercetare pe tot traseul ciclurilor de învățământ (universitar, rezidențiat și cu extindere în postdoctorat), promovarea educației prin cercetare, asigurarea competitivității științifice și a interacțiunii cu partenerii naționali și internaționali. „Internaționalizarea proceselor de cercetare constituie una dintre prioritățile anului 2021, prin racordarea direcțiilor strategice de cercetare ale USMF „Nicolae Testemițanu” la cele internaționale, fapt ce ar putea fi realizat prin crearea noilor platforme de cercetare și utilizarea celor existente”, a subliniat academicianul.

Un alt obiectiv vizează sporirea vizibilității cercetărilor prin fortificarea potențialului Revistei de științe ale sănătății din Moldova: introducerea identificatorului digital unic al articolului, inserarea identificatorului ORCID al cercetătorului, elaborarea site-ului revistei. Calitatea rezultatelor științifice obținute ar spori și datorită aplicării extinse a principiilor științei deschise și dezvoltării Repozi-

toriului instituțional și Bibliotecii electronice didactice, precum și datorită protejării drepturilor de proprietate intelectuală a autorilor.

Prorectorul pentru cercetare a menționat că toate aceste inițiative deja se implementează în Universitate și că cel mai mult se mizează pe profesionalismul și devotamentul personalului universitar față de Alma Mater. În prezent, subdiviziunile universitare implementează 22 de proiecte de cercetare de nivel internațional, iar numărul acestora este în creștere. Mai mult decât atât, Universitatea a câștigat 3 proiecte bilaterale (unul moldo-belarus, două moldo-turce), precum și două proiecte privind crearea platformei de cercetare COVID-19.

„Este obligatorie conclucrarea între membrii comunității universitare, de la student până la profesor, precum și internaționalizarea proceselor, doar astfel vom avea calitate în cercetare, promovare mai intensă și vizibilitate mai mare”, a concluzionat rectorul Emil Ceban.

Securitatea și sănătatea în muncă – în vizorul cercetătorilor

Echipa Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” va contribui la elaborarea conceptului Registrului Național al persoanelor expuse factorilor de risc profesional, precum și a unei metodologii de cercetare aplicabile pentru țara noastră în estimarea acestor factori. Acest lucru va fi posibil grație proiectului „Îmbunătățirea sistemului de securitate și sănătate în muncă în Republica Moldova”, la realizarea căruia vor participa specialiști de la Disciplina de igienă, Departamentul de Prevenție (DMP), și cei de la Disciplina de geriatrie și medicina muncii, Departamentul de Medicină Internă. Proiectul a fost lansat on-line, în data de 23 martie curent, și urmează a fi implementat în perioada martie 2021 - ianuarie 2023.

Potrivit lui Serghei Ciobanu, șeful DMP, printre rezultatele scontate este și ajustarea programelor de studii în domeniul sănătății ocupaționale pentru ciclul universitar, conform noilor standarde internaționale.

Proiectul este finanțat în cadrul Programului de schimb de experiență al Inițiativei Central Europene (CEI) – un instrument de susținere a programelor axate pe transferul de know-how și a celor mai bune practici din UE către un membru CEI sau a unor state din afara UE. Partenerii proiectului sunt Universitatea din Pavia, Italia (coordonator), Universitatea din Miskolc, Ungaria (partener) și USMF „Nicolae Testemițanu” (beneficiar).

Recent, Republica Moldova a ratificat Convenția nr. 161 a Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind serviciile de sănătate și securitate în muncă. Pentru facilitarea implementării acesteia se impune revizuirea actelor legislative și normative, elaborarea politicilor și a unui program național referitor la sănătatea și siguranța la locul de muncă. De asemenea, este necesar

de a consolida competențele personalului academic în domeniul securității și sănătății în muncă, precum și de a stabili un parteneriat durabil de cercetare între Republica Moldova, Italia și Ungaria, în contextul obiectivului de integrare și cercetare în domeniul dat.

Premieră: webinar internațional privind patologiile cerebrovasculare

Republica Moldova a participat, pentru prima dată, la un webinar internațional cu tema „Urgențe neurovasculare”, organizat de Academia Națională de Medicină Franceză în parteneriat cu Uniunea Medicală Balcanică. Raportul Condiția pacientului cu AVC de la primele simptome până la reabilitare s-a bucurat de succes, întrucât a vizat prezentarea sistematică și integrală a sistemului de gestionare a accidentului vascular cerebral (AVC) în țara noastră, ținând cont de statisticile locale, cele internaționale (Registrul Res-Q), de datele publicate în monografia Accidentul vascular cerebral: epidemiologie, factori de risc, prevenție – lansată recent, dar și sinteza activității în cadrul pandemiei COVID-19.

Experții internaționali au apreciat înalt participarea țării noastre la acest eveniment, evidențiind faptul că Republica Moldova, în anul 2020, s-a remarcat prin ocuparea poziției a 6-a în topul primelor 20 de țări ce au administrat preparatul trombolitic r-TPA (Tissue plasminogen activator) – un indicator de excelență în managementul AVC.

Acad. Stanislav Groppa, prorector pentru activitate de cercetare la Universitatea de Stat de Medicină și

Farmacie „Nicolae Testemițanu” a împărtășit experiența RM în această problemă complexă, dar și Planul de acțiuni pentru anul 2021, subliniind necesitatea implementării centrului comprehensiv de accidente vasculare cerebrale, dar și a centrelor regionale de AVC primare. Academicianul a accentuat necesitatea continuării cercetării factorilor de risc a accidentului vascular cerebral pentru populație, instruirea continuă a specialiștilor privind metodele moderne de tratament acut al AVC (tromboliza/trombectomie), gestionarea urgențelor neurologice adaptată pandemiei COVID-19, reorganizarea principalelor instituții medicale, cu creșterea numărului de examene de neuroimaging și procedurilor de recanalizare, dezvoltarea și lansarea telemedicinii,

inclusiv livrarea tratamentului de la distanță prin TeleStroke ca prioritate strategică.

La eveniment, țara noastră a fost reprezentată de membrii Catedrei de neurologie nr. 2 a USMF „Nicolae Testemițanu” și ai Clinicii de neurologie și neurochirurgie a Institutului de Medicină Urgentă. Manifestarea a avut loc în data de 11 martie curent și a înrunit speakeri din România, Franța, Moldova, Grecia și Serbia.

Înaltă apreciere din partea Academiei de Științe a Moldovei

Mai mulți cercetători științifici și cadre științifico-didactice ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au fost apreciate de Academia de Științe a Moldovei (AȘM) pentru aport considerabil la dezvoltarea științelor medicale și farmaceutice în țara noastră. Nominalizările au fost făcute publice în cadrul ședinței Consiliului științific al USMF „Nicolae Testemițanu”, în data de 15 aprilie 2021. O parte dintre aceste mențiuni au fost anunțate la ședința solemnă a Senatului, organizată de Zilele Universității, în octombrie 2020, de Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare și de Ziua Internațională a Femeilor cu activități în domeniul științei, dar din cauza restricțiilor înmânarea acestora într-un format festiv nu a fost posibilă.

„Aceste distincții sunt dovada înaltei considerații a comunității academice pentru contribuții valoroase la dezvoltarea învățământului superior medical și farmaceutic, științei și practicii medicale, remarcându-se aportul substanțial în procesul de pregătire profesională a medicilor și a farmaciștilor din Republica Moldova”, a subliniat rectorul Emil Ceban, care a salutat gestul onorabil al AȘM.

Astfel, cu prilejul celei de-a 75-a aniversări a USMF „Nicolae Testemițanu”, AȘM i-a acordat instituției Diploma „Meritul Academic” pentru contribuție semnificativă la dezvoltarea cercetării științifice, rezultate importante în domeniul medicinei, precum și pentru pregătirea cadrelor de înaltă calificare. Academicienii Stanislav Groppa și Eva

Gudumac au fost apreciați de AȘM cu Medalia „Meritul Științific”. Medalia „Nicolae Milescu Spătarul” a fost conferită profesorilor universitari: Ghenadie Curocchin, Valeriu Fala, Anatolie Nacu, Vitalie Ojovanu, Svetlana Șciuca, Vladimir Valica și conferențiarului cercetător Mihail Todiraș. Prof. univ. Olga Tagadiuc a fost apreciată cu diploma „Meritul Academic”, iar profesorii universitari Eugeniu Bendelic, Nicolae Bodrug, Victor Botnaru și conf. univ. Lorina

Vudu au fost apreciați cu Diploma de Recunoștință. Diplome de Onoare le-au fost acordate profesorilor universitari Natalia Caproș și Svetlana Hadjiu, precum și conferențiarilor Jana Chihai, Valeriu David și Artiom Jucov.

Adresăm sincere felicitări membrilor comunității universitare pentru înalta apreciere a performanțelor academice! Fie ca aceste distincții și mențiuni să Vă inspire la noi realizări remarcabile!

Dr. Alessandro Marcello: despre COVID-19 și vaccinare

Teleconferința cu participare internațională cu genericul „Vaccinarea împotriva COVID-19: informații actualizate”, desfășurată în data de 12 martie curent la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, a pus în discuție aspecte și preocupări comune ce țin de impactul major al pandemiei COVID-19 asupra societății. Evenimentul a înrunit cercetători și specialiști în epidemiologie și face parte din seria State of the Art Lectures lansată de către Departamentul de Cercetare din cadrul Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate.

Invitat special la conferință a fost Dr. Alessandro Marcello, lider de grup în Laboratorul de Virologie Moleculară al Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie (ICGEB) din orașul Trieste, Italia.

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a accentuat că „pandemia COVID-19 prezintă o criză de sănătate publică și, practic, una dintre cele mai mari provocări după al Doilea Război Mondial. Suntem îngrijorați de starea pacienților, de complicațiile ce survin, de aceea am inițiat aceste discuții, inclusiv în legătură cu apariția vaccinului”. Rectorul a subliniat că imunizarea este unica soluție de a salva populația și cu cât mai mulți oameni vor fi vaccinați, cu atât mai multe vieți vor fi salvate și vom putea reveni la un regim obișnuit de activitate! Profesorul Emil Ceban a exprimat recunoștință pentru suportul acordat de partea italiană în cercetările științifice. Potrivit rectorului, acest fapt deschide noi perspective pentru studii în domeniul virologiei și biotehnologiei, pentru stații în centre de performanță din alte state, dar și suport în crearea unui laborator de virologie în cadrul Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate al Universității.

Moderatorul evenimentului, academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitate de cercetare, director al Institutului, a subliniat că lansarea acestor lecții este determinată de faptul că SARS-CoV-2 generează un șir de probleme de ordin medical, cât și social: „Deși, la un an de la declanșarea pandemiei, cunoștințele noastre s-au aprofundat, totuși există un șir de bariere pentru a avea o eficacitate în profilaxia și tratamentul COVID-19, dar și pentru a ne proteja de această pandemie”. Academicianul a reamintit că USMF „Nicolae Testemițanu” a întreprins multiple acțiuni în lupta cu noul tip de coronavirus: suport în acor-

dat că, de exemplu, copiii care nu erau afectați de variantele precedente ale virusului acum se îmbolnăvesc și manifestă simptome. Fenomenul se explică prin faptul că noile variante ar putea avea noi receptori țintă sau se datorează răspunsului imunitar. Referitor la vaccinul AstraZeneca, a menționat că acesta protejează împotriva variantei britanice a virusului, dar în cazul tulpinei virusului din Africa de Sud este mai puțin eficient. Cu toate acestea, fiecare vaccin ne protejează și faptul dat nu ar trebui să ne descurajeze în ceea ce privește vaccinarea. Referitor la noile reguli pe care trebuie să le respectăm, specialistul a sugerat că ar trebui să

darea asistenței medicale pacienților, cercetarea virusului, crearea platformei naționale de cercetare COVID-19 și a Registrului electronic de evidență a pacienților etc.

Dr. Alessandro Marcello a venit cu o prezentare amplă despre activitățile curente de cercetare ale ICGEB în contextul pandemiei COVID-19, dar și despre expertiza și instrumentele dezvoltate de laboratoarele Centrului.

În final, specialistul italian a răspuns la întrebările participanților la teleconferință. Astfel, potrivit expertului, în cazul noilor mutații s-a constata-

ne conformăm și a relatat că în China, după epidemia cu virusul SARS-CoV-1, purtarea măștilor în zonele publice a devenit o obicei. De asemenea, utilizarea dezinfectanților, ventilarea încăperilor și purificarea aerului, în special în încăperile închise, ne-ar ajuta să prevenim răspândirea nu doar a coronavirusurilor, dar și a altor agenți patogeni.

Republica Moldova a devenit țară membră a ICGEB-ului în luna martie 2019, iar USMF „Nicolae Testemițanu” a fost desemnată în calitate de punct local de contact.

Mobilitate la Universitatea de Medicină „George Emil Palade” din Târgu Mureș, România

Unul dintre aspectele cheie în formarea și dezvoltarea personalului didactic este mobilitatea academică, ce contribuie la internaționalizarea procesului de instruire, acumularea de noi competențe, schimb de experiență și, nu în ultimul rând, dezvoltarea relațiilor de colaborare în domenii ca: instruire universitară și postuniversitară, cercetare, formarea specialiștilor, realizarea proiectelor bilaterale etc. Aceasta este opinia conferențiarului universitar Stela Adauji, șefa Catedrei de farmacie socială „Vasile Procopișin”, șefa Departamentului Educație Medicală Continuă, care împreună cu Olga Iurco, șefa Departamentului Audit Intern, și Maria Castraveț, specialist principal în Departamentul Resurse Umane, au efectuat o mobilitate la Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu Mureș, România.

Potrivit Stelei Adauji, mobilitatea academică a fost axată pe aspectul didactic realizat la Facultatea de Farmacie, educație continuă în medicină și farmacie, pe aspecte de ordin administrativ privind misiunile de audit și domeniul resurselor umane.

„Am revenit cu impresii pozitive, iar experiența acumulată generează noi idei pentru a fi implementate în activitatea didactică la diverse niveluri de instruire. Țin să menționez ospitalitatea și deschiderea colegilor români la realizarea în comun a unor activități sub formă de prelegeri la care au fost abordate subiecte ce țin de managementul eticii în activitatea farmacistului comunitar, precum și în organizarea diverselor întâlniri de lucru cu echipa administrativă a Facultății de Farma-

cie, în cadrul cărora s-au discutat planurile de învățământ și posibilitățile de organizare a activităților didactice comune. Totodată, au avut loc întrevederi cu reprezentanții altor subdiviziuni, precum Departamentul de formare profesională continuă, Managementul riscurilor, Managementul calității, Serviciul resurse umane. Asemenea activități contribuie esențial la sporirea calității pe toate domeniile realizate în universități și sporesc vizibilitatea acestora”, a subliniat Stela Adauji.

Olga Iurco, șefa Departamentului Audit Intern, susține că mobilitatea academică desfășurată la UMFȘT „George Emil Palade” a fost utilă atât din punct de vedere al schimbului de experiență profesională, viziuni și oportunități, cât și al dezvoltării personale prin stabilirea legăturilor amicale durabile. „Mobilitățile au un impact pozitiv și prezintă o

serie de beneficii pentru sporirea competențelor profesionale ale personalului, dezvoltarea abilităților de comunicare, precum și schimbarea climatului de activitate”, a menționat Olga Iurco.

La rândul ei, Maria Castraveț, specialist principal la Departamentul Resurse Umane (DRU), a subliniat că informațiile și experiența acumulată în cadrul acestei mobilități vor fi aplicate în activitatea sa profesională. „A fost o experiență minunată la o instituție impunătoare și dezvoltată multilateral”, a conchis delegatul DRU.

Mobilitatea reprezentanților universității noastre a fost organizată în cadrul Programului Erasmus+, în perioada 21-25 iunie curent.

Acord de colaborare între Biroul Relații cu Diaspora și USMF „Nicolae Testemițanu”

În vederea instituirii unui mecanism permanent de cooperare între diaspora medicală, guvern și mediul academic, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a semnat un acord de colaborare cu Biroul Relații cu Diaspora (BRD) din cadrul Cancelariei de Stat, Guvernul Republicii Moldova. Evenimentul s-a desfășurat în data de 4 iunie curent și vine să faciliteze implementarea unor activități comune în sfera cercetării și inovării, în special crearea rețelei diasporei medicale a Republicii Moldova DiaMed.MD, inițiativă susținută de BRD.

În opinia rectorului Emil Ceban, diaspora a devenit mult mai activă, implicându-se în ultima perioadă în viața social-economică a republicii, inclusiv personalități notorii – medici și savanți care duc faima Almei Mater și a țării peste hotare: „Am lansat platforma DiaMed.MD în scopul formării unui spațiu virtual de dialog și colaborare între cercetători, foști discipoli ai Universității, ca un instrument permanent de comunicare și implementare a inovațiilor în știința

medicală autohtonă”. Rectorul a accentuat că acest fapt va constitui un viitor pentru dezvoltarea Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate al universității noastre, în componența căruia vor fi create laboratoare și centre științifice, unde foștii absolvenți ar putea reveni pentru a implementa lucruri noi.

În numele instituției pe care o reprezintă, Nadejda Zubco, șeful BRD, și-a exprimat disponibilitatea de a susține inițiativa de identificare

și valorificare a potențialului uman al diasporei în contextul implementării unor programe și politici de dezvoltare a științelor medicale în Republica Moldova. „Este important să cunoaștem și să valorificăm realizările cetățenilor noștri stabiliți peste hotare, la fel cum este esențial să dezvoltăm mecanisme eficiente de comunicare și implicare continuă a acestora în viața social-economică a țării de origine”, a declarat reprezentanta BRD.

Extinderea cooperării cu Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

O delegație a Universității „Dunărea de Jos” din Galați (UDJG), România, a vizitat Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în data de 21 mai curent. În cadrul unei întruniri cu echipa administrativă, rectorul UDJG Puiu Lucian Georgescu s-a declarat adeptul extinderii colaborării interinstituționale afirmând că „Universitatea din Galați, de 15 ani, dispune de o facultate de medicină și farmacie, cu un număr de peste 2 mii de studenți. Consider că relațiile instituționale între universitățile noastre vor deriva și vor putea fi reciproc avantajoase”.

Rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban și-a arătat disponibilitatea pentru fortificarea parteneriatului cu UDJG, accentuând că împreună vom fi mai puternici, iar rezultatele colaborării bilaterale ar putea contribui la sporirea calității educației și a cercetării medicale, precum și a ratingului ambelor instituții.

Părțile s-au axat pe identificarea ariilor de colaborare sub aspectul efectuării schimbului de experiență

și a bunelor practici în domeniul științelor medicale. În context, partea română a propus semnarea unui nou acord de colaborare în domeniile educațional și de cercetare, reieșind din afinitățile comune de colaborare între Facultatea Transfrontalieră a UDJG și Centrul de Instruire Preuniversitară a USMF „Nicolae Testemițanu”, care își propune dezvoltarea unui parteneriat. Consolidarea legăturilor în domeniile educației și cercetării va viza cooperarea în sferile pregătirii și perfecționării resurselor umane și colaborării interinstituționale, promovarea reciprocă a evenimentelor culturale și științifice, schimbul de publicații de interes comun, mobilitățile academice ș.a.

Din delegația română au mai făcut parte: Alexandru Nechifor, prorector pentru strategii și relații instituționale, Gina Necula, decan al Facultății Transfrontaliere, și Georgiana Ciobotaru, director al Centrului Lingvistic „Limba Noastră” a UDJG.

Acordul de colaborare între USMF „Nicolae Testemițanu” și Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați a fost semnat, pentru prima dată, la 10 decembrie 2008, iar în luna martie 2018 a fost reînnoit.

Proiectul MINERVA: activități în perioada martie-iunie 2021

USMF „Nicolae Testemițanu” este membru al consorțiului proiectului „Sporirea eficienței, calității și excelenței managementului științific și Științei Deschise a universităților din Moldova și Armenia” (MINERVA), cofinanțat cu suportul Comisiei Europene în cadrul Programului Erasmus+. Obiectivele proiectului menționat, enunțate chiar în denumire, sunt realizate ținându-se cont de necesitățile mediului socio-economic al ambelor țări și de cele mai bune practici ale Uniunii Europene.

Pe perioada lunii martie 2021, au fost organizate cele mai multe activități în cadrul proiectului susmenționat. Astfel, în data de 3 și 4 martie, grupul de experți „Dezvoltarea infrastructurii Open Science” la nivel instituțional a participat la ședința on-line a reprezentanților instituțiilor partenere în cadrul Proiectului MINERVA. Coordonatorii au remarcat importanța proiectului pentru instituțiile partenere din Republica Moldova și Armenia, în special pentru fortificarea Științei Deschise. Echipa de monitorizare a punctat rezultatele proiectului MINERVA, remarcând realizarea cu succes a activităților planificate, colaborarea eficientă și dialogul

constructiv între membrii echipei și parteneri.

În următoarea perioadă (3, 5, 10 și 12, 17 și 19 martie) au fost desfășurate sesiuni de orientare ca genericul „Știința Deschisă”, „Resurse în acces deschis” și „Rețele pentru cercetători”, „Citirea surselor de informare. Standarde și stiluri de citare. Gestionarea referințelor bibliografice: Mendeley”. Sesiunile s-au desfășurat on-line, iar grupul țintă a fost studenții-doctoranzi. Pentru

membrii comunității universitare, sesiuni de informare a organizat Biblioteca Științifică Medicală în zilele de 12 și 13 martie. Temele sesiunilor on-line au vizat utilizarea softului academic de gestionare a referințelor bibliografice Mendeley; accesarea resurselor informaționale biomedicale în acces deschis.

5 aprilie 2021. Biblioteca Științifică Medicală a USMF „Nicolae Testemițanu” a recepționat echipament tehnic (2 servere, 2 UPS-

uri, un book scanner) în valoare de 766 136.50 lei, în cadrul proiectului MINERVA. Echipamentul va contribui la modernizarea infrastructurii informaționale a Bibliotecii și dezvoltarea Repozitoriului instituțional.

15 iunie 2021. În contextul solicitării parvenite din partea coordonatorilor proiectului MINERVA referitor la aderarea instituțiilor partenere la Declarația de la Berlin privind accesul deschis la cunoștințe în domeniul științei și științelor umaniste, Olesia Dobrea, director adjunct al Bibliotecii Științifice Medicale, a prezentat prevederile declarației de la Budapesta privind Accesul Deschis la Informație și celei de la Bethesda privind Accesul Deschis la Publicații în cadrul unei ședințe a Biroului Consiliului științific al USMF „Nicolae Testemițanu”. De asemenea, au fost abordate principiile mișcării Open Access, ce necesită o atenție deosebită din partea semnatarilor.

23 iunie 2021. Grupul de lucru Dezvoltarea infrastructurii Open Science la nivel instituțional - specialiști din cadrul Bibliotecii Științifice Medicale (BȘM) în colaborare cu Departamentul Cercetare au organizat o

sesiune de orientare privind crearea profilurilor personale și identificarea indicatorilor bibliometrici în baze de date scientometrice, posibilitățile și beneficiile profilului autorului, prezentarea instrumentelor de identificare a autorilor (ORCID, ResearcherID, Scopus, Google Scholar Profile, Russian Citation Index) și opțiunile acestora, etapele înregistrării în sistemele ORCID, Publons, Google Scholar, Russian Citation Index, gestionarea profilurilor autorilor: adăugarea publicațiilor, coautorilor, redactarea ș.a. La eveniment, care s-a desfășurat on-line, au participat 78 de cadre științifico-didactice, printre care șefi de catedre, profesori universitari, cercetători științifici și personal specializat de bibliotecă.

24 iunie 2021. Membrii Biroului Consiliului Științific din cadrul Departamentului Cercetare al USMF „Nicolae Testemițanu” au susținut, în cadrul unei ședințe de lucru, propunerea de aderare a Universității la Declarația de la Berlin privind Accesul Deschis la cunoștințe în domeniul științei și științelor umaniste. Decizia Consiliului științific a fost aprobată la ședința Senatului universitar.

Vaccinurile ne apropie

Vaccinarea este esențială pentru prevenirea bolilor și protejarea vieții! Pentru a promova această idee, în fiecare an, regiunea europeană a Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) marchează Săptămâna Europeană a Imunizării (SEI). În 2021, pe lângă promovarea vaccinării de rutină, evenimentul s-a concentrat și asupra imunizării împotriva COVID-19.

este de 100 de milioane. Potrivit OMS, vaccinarea previne 2-3 milioane de decese pe an și reduce costurile tratamentelor pentru anumite maladii. În pofida acestor progrese, mai multe țări din UE și din vecinătate se confruntă în prezent cu o epidemie fără precedent de boli care pot fi prevenite prin imunizare – și acest lucru este din cauza ratelor de vaccinare prea mici. Scăderea încre-

Această campanie este deosebit de relevantă în prezent, când în întreaga lume a început procesul de vaccinare anti-COVID-19. Vaccinul este un instrument indispensabil pentru a ajuta la controlul pandemiei, împreună cu testarea eficientă și respectarea măsurilor de prevenire a infecției.

La începutul lunii martie curent, în Republica Moldova a demarat campania de vaccinare împotriva COVID-19. De la începutul acesteia, în țară s-au vaccinat peste 600 de mii de oameni.

În prezent, numărul de copii vaccinați anual în întreaga lume împotriva diverselor boli (difterie, tetanos, tuse convulsivă, tuberculoză, poliomielită, rujeolă, hepatită B etc.)

derii publicului în imunizare, accesul diferențiat la vaccinuri în funcție de zona geografică și amploarea pe care o ia dezinformarea cu privire la vaccinare reprezintă motive de îngrijorare și provocări majore pentru experții din domeniul sănătății publice. Atât Comisia Europeană, cât și statele membre ale UE urmăresc asigurarea unui acces echitabil la vaccinuri pentru toți cetățenii UE, combaterea dezinformării și îmbunătățirea încrederii în vaccineri.

Săptămâna Europeană a Imunizării a fost marcată pentru prima dată în 2005. În acest an, acțiunea s-a desfășurat în perioada 26 aprilie-2 mai, cu sloganul „Vaccinurile ne apropie”, și a coincis cu Săptămâna Mondială a Imunizării.

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA

Dragi colegi,

Cu prilejul Zilei lucrătorului medical și a farmacistului, în numele comunității universitare Vă adresez sincere felicitări și vă exprim profundă gratitudine pentru responsabilitate și profesionalism, dedicație și munca asiduă, zâmbetele și încurajările dăruite oamenilor.

Devotamentul profesional să vă fie încununat de satisfacție și împliniri, iar perseverența și abnegația să fie apreciate la justa valoare și să vă însoțească întotdeauna întru alinarea durerii și suferinței umane. Să fiți mereu plini de energie, răbdare și tenacitate, să oferiți încredere și siguranță, să emanați bunătate și speranță și să depășiți provocările cu fermitate și optimism.

Fie ca sănătatea și fericirea să vă îmbrățișeze, pacea și liniștea să vă inunde sufletele, dragostea și grija oamenilor dragi să vă încălzească și să vă bucure inimile, iar respectul și recunoștința pacienților să vă fie raze de căldură și lumină.

La mulți ani binecuvântați!

Cu înalte considerații,

Rector **E. Ceban** Emil Ceban,
profesor universitar, dr. hab. șt. med.

Timpul expiră

Mottoul din acest an a Zilei Mondiale de Combateră a Tuberculozei (TBC), marcată la 24 martie – „Timpul expiră” – transmite mesajul Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) către liderii globali de a acționa în conformitate cu angajamentele luate pentru a combate maladia în întreaga lume.

Acest mesaj este deosebit de important, în special, în contextul pandemiei COVID-19, pentru a sensibiliza opinia publică privind consecințele devastatoare ale acestei maladii sub aspect medical, social și economic, a asigura accesul echitabil la tratament și prevenirea a tuberculozei, dar și a intensifica eforturile în stoparea epidemiei globale de TBC. OMS atenționează că pandemia demonstrează cât de vulnerabile sunt persoanele cu afecțiuni pulmonare și cele cu o imunitate scăzută, fapt pentru care este necesară mobilizarea tuturor eforturilor, în conformitate cu Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului de acoperire cu servicii universale de sănătate.

Republica Moldova reprezintă țara cu prioritate înaltă în ceea ce privește controlul tuberculozei (TB) în regiunea europeană. Conform OMS, pe plan național, această maladie rămâne una dintre cele mai stringente probleme de sănătate publică, Moldova aflându-se printre alte 30 de state cu

tru studenți cu privire la combaterea tuberculozei, care au avut loc între 11 și 15 martie curent. La sesiunile online au participat cca 300 de studenți de la diverse instituții de învățământ superior din țară.

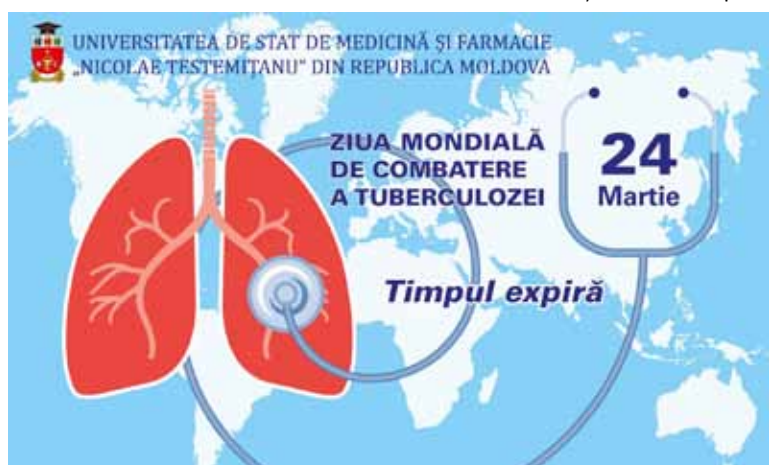
Potrivit Dianeî Condrățchi, medic pneumolog, Departamentul Mo-

poară înaltă a tuberculozei multidrog rezistentă. Aceste și alte date relevante au fost prezentate în cadrul seminarelor de informare și sensibilizare pen-

nitorizare și Evaluare a Institutului de Ftziopneumologie „Chiril Draganiuc”, odată cu apariția noului tip de coronavirus, la nivel global se atestă o regresie substanțială a cazurilor de TB, însă se înregistrează un număr sporit de decese, ceea ce ar putea conduce la nivelurile de mortalitate înregistrate în anul 2012. Între anii 2020-2025 s-ar putea înregistra încă 1,4 milioane de decese cauzate de tuberculoză, ca o consecință directă a pandemiei COVID-19.

Evenimentul a fost organizat de Institutul de Ftziopneumologie „Chiril Draganiuc”, în parteneriat cu Catedra de pneumoftiziologie a Universității și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în contextul implementării Programului național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2021-2025.

Ziua Mondială a Sănătății: despre recunoștință și echitate

Ziua Mondială a Sănătății, marcată anual la 7 aprilie, este un prilej pentru a accentua rolul vital al tuturor lucrătorilor medicali în salvarea vieților și menținerea sănătății oamenilor. În acest context, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a relansat campania „Recunoștință și apreciere lucrătorilor medicali”, prin diverse acțiuni de gratitudine, apreciere, încurajare și susținere a acestora în exercitarea misiunii nobile, pentru responsabilitatea și spiritul civic de care dau dovadă.

Puteți expedia un mesaj de mulțumire adresat lucrătorilor medicali (pe relatiipublice@usmf.md) cu care, eventual, ați interacționat și considerați că merită să-i onorați și să faceți publică experiența trăită. Pe pagina oficială de Facebook a Universității vom posta periodic desene sugestive, mesaje sau istorioare despre medici, asistente medicale sau angajați din sistemul medical din țară. Acțiunea se va desfășura până la 31 decembrie 2021 și are ca scop valorificarea rolului personalului medical și al îngrijitorilor în societate.

La nivel internațional, ediția din acest an a Zilei Mondiale a Sănătății a avut genericul *Să construim o lume mai sănătoasă, mai echitabilă*. Sănătatea este un drept, iar echitatea în sănătate înseamnă că fiecare dintre noi are acces egal la servicii calitative de sănătate. În acest context, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) îndeamnă toți factorii de decizie să abordeze, prin intermediul politicilor sociale, problema inechităților în sănătate. Discriminarea și excluderea sunt bariere de acces la servicii

de îngrijiri medicale. Politicile OMS cu privire la echitatea în domeniul sănătății au demonstrat că guvernele pot contribui la reducerea lacunelor, având un impact pozitiv asupra sănătății și bunăstării oamenilor prin:

- ✓ Reducerea poverii plăților din buzunar pentru serviciile de sănătate, asigurarea accesibilității financiare și accesului tuturor la asistență medicală;
- ✓ Îmbunătățirea protecției sociale cu scopul reducerii inechității privind veniturile și garantarea unui venit de bază;
- ✓ Sporirea investițiilor în locuințe calitative și la prețuri accesibile și asigurarea securității și prosperității comunităților locale;
- ✓ Oferirea suportului în vederea identificării unor locuri de muncă sigure și sănătoase și reducerea șomajului;
- ✓ Consolidarea sistemelor educaționale, a cunoștințelor și abilităților pe tot parcursul vieții – nivelul de educație în sănătate crește capacitatea oamenilor de a-și controla viața;
- ✓ Sporirea responsabilității civice, reducerea criminalității și crearea relațiilor sociale.

În amintirea profesorului Nicolae Eșanu

Profesorul universitar Nicolae Eșanu, fost prorector pentru activitate didactică, șef al Catedrei de histologie, citologie și embriologie, specialist morfopatolog de categorie superioară ar fi împlinit în acest an vârsta de 80 de ani. Este o figură proeminentă a învățământului superior medical din țară, care a scris istoria Universității.

Timp de 43 de ani s-a afirmat ca pedagog de vocație și manager iscusit, participând la reorganizarea procesului de instruire, elaborarea conceptului și a Standardului educațional de pregătire continuă a medicilor și la implementarea noilor forme pentru organizarea examenelor de stat. A impus aplicarea metodelor inovative de instruire și evaluare în procesul didactic, revizuirea planurilor de învățământ, fapt ce a favorizat, la acea etapă, alegerea profesorului Eșanu în calitate de membru al Conferinței Decanilor Facultăților de Medicină de Expresie Francofonă, comunitate ce include 132 de facultăți din 33 de țări. Cu participarea nemijlocită a profesorului Nicolae Eșanu, au fost elaborate standardele educaționale, au fost perfectate planurile de studii în conformitate cu standardele Organizației Mondiale a Sănătății și cu cerințele Procesului de la Bologna din spațiul

european unic. Extrem de valoroasă este contribuția prorectorului Eșanu la elaborarea proiectului Strategiei de dezvoltare instituțională, demonstrând calități de pedagog erudit.

Pe lângă activitatea pedagogică și administrativă, a desfășurat și o vastă activitate de cercetare. A publicat peste 100 de lucrări științifico-didactice și a

implementat noi metode de investigație în histologie. Este autor al unui program computerizat de autoinstruire și a două cursuri: Citologie și Histologia generală. La inițiativa profesorului Nicolae Eșanu, a fost pusă temelia imunohistochimiei în cadrul Universității – o nouă direcție științifică.

Erudiția, tactul de pedagog iscusit, exigența față de discipoli și subalterni, verticalitatea și calitățile morale ireproșabile s-au îmbinat armonios cu o rară cumsecădenie și cu un fin simț al umorului, iar toate acestea i-au adus aprecieri bine meritată în rândul contemporanilor.

Pentru activitatea sa prodigioasă, profesorul Nicolae Eșanu a fost decorat cu înalte distincții de stat – medaliile Nicolae Testemițanu și Meritul Civic.

Cu regret, s-a stins din viață prea devreme, la 22 octombrie 2009.

Eugen Gladun – unicul medic din țară apreciat cu titlul „Lucrător Emerit al Școlii Superioare din RSSM”

Unul dintre titanii medicinei autohtone, profesorul universitar Eugen Gladun – medic ilustru, pedagog iscusit, savant remarcabil și om de stat, promotor al valorilor științifice autohtone și general umane – ar fi împlinit 85 de ani la 27 aprilie 2021.

Și-a început activitatea la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău în funcția de asistent și ulterior conferențiar la Catedra de obstetrică și ginecologie. În 1970 susține teza de doctor în științe medicale, iar începând cu anul 1971, timp de câteva decenii, conduce Catedra de obstetrică și ginecologie, mai întâi în cadrul Facultății de Pediatrie, ulterior – la Medicină Generală, iar mai apoi la Facultatea de Perfecționare a Medicilor.

Domnia Sa a desfășurat o amplă activitate didactică și științifică și a contribuit la fondarea unei noi școli de obstetricieni-ginecologi, care erau inițiați în ceea ce privește tendințele și direcțiile

de cercetare actuale în domeniu. În anul 1985, Eugen Gladun susține teza de doctor habilitat în științe medicale – un studiu de pionierat pentru acele timpuri, având implementări originale în chirurgia obstetrică și ginecologică, și obține titlul de profesor. Concomitent cu funcția de șef catedră, timp de 15 ani Eugen Gladun a îndeplinit și atribuțiile decanului Facultății de Pediatrie.

În 1998 Eugen Gladun este ales deputat în Parlamentul Republicii Moldova, în același an fiind desemnat ministru al sănătății. Este unul dintre fondatorii Institutului de Cercetări în domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului.

A publicat peste 200 de lucrări științifice, inclusiv 17 monografii, manuale și materiale didactice, a înregistrat mai mult de 220 de propuneri de raționalizare, cinci invenții, 70 de inovații ș.a. Sub conducerea Domniei Sale au fost susținute 24 de teze de doctor în științe medicale și 8 teze de doctor habilitat. În anul 2000 profesorul Gladun este ales membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei. Pentru merite deosebite în activitatea didactică, științifică și clinică a fost apreciat cu Medalia „Meritul Civic” și „Ordinul Republicii”, iar în 1999 a devenit Laureat al Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii. Eugen Gladun este unicul medic din republică care s-a învrednicit de înaltul titlu „Lucrător Emerit al Școlii Superioare din RSSM”.

Profesorul Eugen Gladun a rămas în amintirea posterității drept o personalitate marcantă, contribuind esențial la dezvoltarea medicinei din Republica Moldova. Distinsul doctor s-a stins din viață la 30 mai 2014.

Bustul profesorului Constantin Ețco a fost înălțat pe Aleea savanților și medicilor iluștri

Memoria profesorului Constantin Ețco a fost eternizată prin instalarea bustului pe Aleea savanților și medicilor iluștri a USMF „Nicolae Testemițanu”. Evenimentul a avut loc în data de 22 iulie și a întrunit multă lume bună care a interacționat pe parcursul vieții cu distinsul dascăl: echipa administrativă a Universității, membrii familiei regretatului profesor, cadre didactice, discipoli, studenți, medici-rezidenți și alți invitați, care au adus omagii comemorative.

Profesorul Constantin Ețco – personalitate de o înaltă ținută morală și responsabilitate civică, un profesionist desăvârșit care a contribuit la dezvoltarea medicinei autohtone și a învățământului superior medical și farmaceutic, manifestându-se ca un talentat pedagog, eminent savant și iscusit manager.

Domnia Sa a elaborat și a implementat, în premieră, conceptul de reorganizare a sistemului de pregătire a cadrelor medicale în USMF „Nicolae Testemițanu” prin rezidențiat și masterat, contribuind substanțial și la reformarea sistemului de ocrotire a sănătății populației din Republica Moldova. Fiind pasionat de știință și ghidat de prof. Testemițanu, a cercetat aspecte medico-sociale ale copiilor din localitățile rurale, condițiile, modul de viață și sănătatea lor. Concluziile și recomandările cercetărilor sale au fost aplicate pe larg în elaborarea măsurilor de profilaxie pentru îmbunătățirea sănătății copiilor.

În paralel cu activitatea științifico-didactică la catedră, îndeplinește și funcția de decan la studiul postuniversitar, ulterior decan la masterat, doctorantură și postdoctorantură. În 1997 fondează Catedra de economie, management și psihopedagogie în cadrul Universității și fiind șef al catedrei respective a considerat necesară introducerea disciplinelor noi cum ar fi: economia ocrotirii sănătății, managementul, psihologia, bazele legislative, inactivitatea medicală, iar pentru masteranzi, competitori și doctoranzi – psihopedagogia.

Ca specialist principal în sănătate publică și management al Ministerului Sănătății, a contribuit substanțial la elaborarea și implementarea actelor normative pentru reformarea sistemului de sănătate: Politica Națională de Sănătate pentru anii 2007-2021, Strategia de dezvoltare a sistemului de sănătate în perioada 2008-2017 ș.a. Profesorul Constantin Ețco este unul din autorii de bază ai actelor normative necesare pentru introducerea sistemului asigurărilor medicale obligatorii și implementarea acestei noi forme de organizare a asistenței medicale acordate populației din Republica Moldova.

Pe parcursul a 17 ani a îndeplinit funcția de șef al Secției de medicină și farmacie a Consiliului Național de Acreditare și Atestare, examinând și promovând 1600 de dosare ale medicilor savanți la grade și titluri științifice de doctor și doctor habilitat. Sub îndrumarea profesorului Constantin Ețco, au fost susținute 36 de teze de doctor și 4 teze de doctor habilitat în științe medicale, rezultatele cercetărilor științifice materializându-se în 760 de lucrări publicate, inclusiv 35 de monografii, 80 de manuale, compendii, ghiduri, suporturi de curs ș.a.

Viața și activitatea profesorului Constantin Ețco va rămâne un excepțional model de slujire în numele prezentului și al viitorului nostru, un exemplu demn de urmat pentru generațiile tinere.

Nicolae Gladun – fenomenul chirurgiei autohtone

La 27 mai 2021, la vârsta de 76 de ani a încetat din viață Nicolae Gladun, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar la Catedra de chirurgie nr. 4, medic chirurg redevabil, deținător al Ordinului „Insigna de Onoare” și al Diplomei „USMF Nicolae Testemițanu” – un specialist de valoare, care și-a dedicat peste 30 de ani Almei Mater, contribuind la formarea a zeci de generații de medici și la îmbunătățirea sănătății pacienților.

S-a născut la 16 mai 1945, într-o familie de intelectuali din satul Drepcăuți, raionul Briceni. A studiat la școala din satul natal, ulterior – la Facultatea de Medicină a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. După finalizarea internurii în cadrul Clinicii de Chirurgie a Spitalului Clinic Republican (SCR), și-a desfășurat practica la Spitalul Raional Orhei în funcție de chirurg, muncind cu abnegație, câștigând respectul colegilor și al pacienților. La recomandarea ministrului sănătății a fost transferat la SCR în calitate de medic chirurg în Secția de chirurgie toracică, unde s-a afirmat ca un „fenomen” în chirurgie, fiind ghidat de imboldul excepțional de a inventa și de a improviza în situații dificile. Reputația, cunoștințele temeinice și calitățile

morale deosebite i-au permis să devină șef al acestei secții, exercitând onest obligațiile în activitatea curativă și managerială. Prin prestația impecabilă a Domniei Sale în chirurgia toracică, această măiestrie profesională a fost ridicată la nivel de artă, fiind efectuate cu succes operații plastice la trahee, bronhii, esofag. De menționat că trei teze de doctor habilitat și patru teze de doctor în științe medicale au fost susținute de către colaboratorii Secției sub îndrumarea sa.

În plan didactic, în 1993, a debutat în calitate de asistent la Catedra de chirurgie, Facultatea de Perfecționare a Medicilor a USMF „Nicolae Testemițanu”, contribuind la instruirea a zeci de generații de studenți, medici-rezidenți și practicieni. Totodată, a elaborat programe de instruire postuniversitară pentru medicii chirurghi.

Profesorul Nicolae Gladun a condus Catedra de chirurgie a Facultății de Educație Continuă în Medicină și Farmacie timp de 18 ani, perioadă în care Clinica de Chirurgie și-a extins aria investigațiilor științifice. Spiritul enciclopedic și dorința de a efectua noi cercetări l-au determinat pe distinsul profesor să acumuleze repere pentru susținerea tezelor de doctor și de doctor

habilitat în științe medicale. Rodul acestei munci titanice a fost reflectat în peste 250 de lucrări științifice, o monografie și în multiple inovații și invenții.

Nicolae Gladun a fost un nume sonor în lumea medicală, un specialist de o înaltă valoare și ținută academică, un Om de omenie – onest, corect și iubitor de adevăr, care a slujit cu devotament și credință profesiei ce s-a transformat în pasiune și vocație pe viață.

Ține-o, Doamne, în odihna Ta pe Sofia Sârbu...

„Distinsă Profesor, Endosavantă,
Ești Apolonie, de elevi eternizată!
Colegă de muncă, o visătoare!
Rămasă-n Alma Mater
a Domnului suflare...”

Așa-i dat de Dumnezeu,
Oameni s-avem buni, mereu...
Și-n Orhei, satul Izvoare,
Să se nască-o mândră floare...

... Dupa școală ca să vină,
În Chișinău, la Medicină.
Însă soarta a fost să fie,
Să-nvețe Stomatologie:
La Harkov, steag al măiestriei -
În URSS, cea mai slăvită,
Școală-n dascăli renumită.

... Revenită-n țară, acasă,
Domnu i-a dat undă aleasă:
Rectorul Testemițanu,
Medic eminent – Titanul,

I-a propus în Kiev, școală,
Pentru-a țării socoteală...
La TerStom, Novic, măreț,
Profi, Dascăl, îndrăzneț...

... Peste-un an e rechemată
La catedra nou formată.
Asistent să activeze,
Stoma-n studii să ghideze...

... Anii șasezeci și doi,
Îi propun probleme noi:
Șef catedră să devină,
Post ce-a fost a ei lumină!!!
Douăzeci și patru de ani lucrați,
Ani în absolenți bogăți,
Ani de muncă, măiestrie,
Ani cu lacrimi, bucurie...

... Prima teză-n armonie,
Susține-n Pedodontie,
Sub cifru-n Endodontie...

... În ASRM, președinte,
Ne-avansat mult înainte:
Stoma medicii din țară
Au făcut boli să dispară,
Construind dinți sănătoși,
Estetic, mai luminoși...

... Sârbu-a avut țarie,
Și-a făcut minunăție:
Pe Eremei să-l convingă,
Cu fermitate să-l învingă,
Transformând un vechi local,
Într-un Centru ideal,
Bază universitară,
Unicală, Statuară...

... În optzeci șase – nouă și trei,
Printr-un ordin, cu teme,
Devine decan, părinte,
Responsabil de cuvinte,
Conducând cu dăruire,
Facultatea spre slăvire...

... Un alt pas istoricesc,

Culminant și dascălesc,
Ea a elaborat activ,
În echipă-un plan masiv,
În studii, o cotitură,
Nou concept de-învățătură,
În școala superioară,
Și-n cea postuniversitară,

... Medic, dascăl iscusit,
Prin muncă s-a proslăvit...
... A fost și deputat,
Laureat Măreț de Stat,
Emerită-n instruire,
Medalist cu dăruire,
„Gloria Muncii”, Ordin mare,
O face nemuritoare!!!

... Două flori de trandafir
Lacrimi varsă-n cimitir,
Sârbu-n cer s-a înălțat,
Și orfane le-a lăsat.
Îngerii au luat-o în brațe
Viața scurtă, dar măreată...
Dus-au sus s-o odihnească,
În veșnicia sufletească...

... Catedra-i este monument...
Prin chipul ei pe postament,
Avem cu toți un sentiment:
Că e cu noi și n-a plecat
Doar sufletul i s-a înălțat...
... Catedra numele îi va purta,
Că așa e, Doamne, Voia Ta!!!

Un omagiu adus
de profesorul Valeriu Burlacu la
dezvelirea basoreliefului în memoria
Sofiei Sârbu, doctor în științe medicale,
profesor universitar la Catedra de
odontologie, parodontologie și patologie
orală, fost decan al Facultății de
Stomatologie, instalat în holul Clinicii
Universitare Stomatologice nr. 1
(str. Toma Ciorbă, 42).

Noi performanțe obținute de cercetători ai Universității

Invențiile mai multor cercetători ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au fost apreciate cu 3 medalii de aur, 7 medalii de argint și un premiu special la Salonul Internațional de Invenții „Inventica 2021”. Cea de-a 25-a ediție a expoziției a fost organizată în format on-line în perioada 23-25 iunie 2021, la Iași (România), de către Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” și Institutul Național de Inventică din Iași.

rezultatelor cercetării și creativității. Ediția curentă a Salonului a întrunit numeroase universități, institute de cercetare, companii, asociații, inventatori și cercetători științifici din România, Malaezia, Croația, Taiwan, Suedia, Polonia și Republica Moldova, care au prezentat peste 340 de brevete, cereri de brevete, proiecte de cercetare și lucrări științifice.

Republica Moldova a fost reprezentată la expoziție de patru universități și nouă institute de cercetare, printre care Universitatea de

Pentru contribuția științifică înaltă și prestația deosebită la Salon, universitatea noastră a fost apreciată cu distincția specială IRIS Foundation Prize & Trofeu.

Inventica este o platformă de promovare a proiectelor inovaționale, reprezentând o oportunitate de comunicare, schimb de idei și promovare a

Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică a Moldovei, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Institutul de Chimie, Institutul de Microbiologie și Biotehnologie, Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie etc.

Teza de doctorat de excelență a anului 2020

Asistenții universitari Maria Garabajiu, doctor în științe medicale, Catedra de medicină de familie, și Andrei Bradu, doctor în științe medicale, Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, au devenit laureați ai Concursului național „Teza de doctorat de excelență a anului 2020”, organizat de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC).

Maria Garabajiu a obținut Premiul „Natalia Gheorghiu”, gradul I, pentru teza în care a abordat tema „Caracteristica clinică și serologică a lupusului eritematos sistemic precoce”, specialitatea Reumatologie, iar conducătorul său științific, profesorul universitar Lucia Mazur-Nicorici a devenit deținătoare a Diplomei de merit.

profesorul universitar Emil Ceban a fost menționat cu Diplomă de merit.

Concursul inițiat de ANACEC a ajuns la cea de-a 11 ediție. În acest an, au fost înaintate 22 de teze, dintre

La rândul său, Andrei Bradu a fost apreciat cu Premiul „Natalia Gheorghiu”, gradul III, pentru teza de doctor de excelență în științe medicale pe tema „Valoarea densitometrică tomografică în tratamentul litiazei renoureterale prin litotritie extracorporală”, specialitatea Urologie și andrologie. În calitate de conducător științific al tezei date, profesorul uni-

care au fost selectate 12. Laureații au fost menționați cu diplome și „Cristalul calității” în domeniul cercetării. Distincțiile au fost oferite în data de 23 aprilie curent în cadrul unei festivități de premiere.

Adresăm felicitări cordiale premianților și le dorim sănătate și noi performanțe în continuare!

Basorelief în cinstea ilustrului medic Gheorghe Paladi

Un basorelief al renumitului medic Gheorghe Paladi, profesor universitar, a fost instalat pe frontispiciul Spitalului Clinic Municipal din capitală, care-i poartă numele. Evenimentul a avut loc în data de 11 mai curent și a fost prilejuit de aniversarea academicianului, unul dintre fondatorii serviciului de obstetrică și ginecologie în țara noastră, care la 9 mai a împlinit venerabila vârstă de 92 de ani.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost reprezentată la eveniment de prim-prorectorul Olga Cernețchi, prorector pentru activitatea didactică, șefa Departamentului Obstetrică și Ginecologie. În numele întregii comunități academice și al discipolilor, și-a exprimat înaltă considerație și apreciere pentru devotamentul, profesionalismul, responsabilitatea și excelența profesională manifestate de către distinsul profesor în exercitarea profesiei nobile de medic, pedagog și cercetător: „Academicianul Gheorghe Paladi este unul dintre promotorii de aur care au pus bazele medicinei naționale, reușind, prin fapte demne, să sporească prestigiul profesiei și al Almei Mater. Dragostea de neamul acestei țări, crezul civic și profesional îl poziționează în elita intelectualității moldave”.

În numele Academiei de Științe a Moldovei, academiiana Eva Gudumac a adresat un mesaj de felicitare, în care a evidențiat contribuția valoroasă a savantului Gheorghe Paladi în domeniul cercetării medicale.

La final, academicianul Gheorghe Paladi a adresat mulțumiri conducerii Spitalului și tuturor celor care au contribuit la realizarea acestei sculpturi. Eminentul doctor a accentuat că toate realizările, ce i se atribuie ca persoană, nu ar fi fost posibile fără susținerea echipei cu care a lucrat: „Un om, oricât ar fi de ambițios, oricât ar fi de ilustru, oricât ar fi de capabil, nu poate să realizeze mare lucru fără ajutorul altor oameni, iar colectivul acestei instituții mi-a fost mereu alături și astfel am reușit să atingem performanțe și să ne facem meseria la cel mai înalt nivel”.

Opt medalii de aur la „EuroInvent-2021”

La Expoziția Europeană de Inovare și Creativitate „EuroInvent-2021”, cercetătorii și inventatorii Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au fost apreciați cu 19 medalii, 5 diplome de excelență și 3 distincții speciale. În total, pentru invențiile, proiectele științifice și de doctorat, dar și publicațiile științifico-didactice prezentate la salon, cercetătorii noștri au fost menționați cu 8 medalii de aur, 6 medalii de argint și 5 de bronz.

Una dintre cele trei distincții speciale – Medalia „Excellence in Innovation” (Innovation Ambassador) – i-a fost acordată profesorului universitar Emil Ceban, rector al USMF „Nicolae Testemițanu”. De asemenea, palmaresul decorațiilor Universității a fost suplinit cu Diplomă și Premiu special (Cupă) pentru promovarea rezultatelor în domeniul cercetării și inovării. Cu cea de-a treia distincție specială – WIIPA Special AWARD din partea World Invention Intellectual Property Associations, Taiwan – a fost apreciată echipa de cercetători din care fac parte: Vitalie Cobzac, Mariana Jian, Alina Glavan, Ecaterina Sedaia și Polina Ababii, condusă de către profeso-

rul universitar Viorel Nacu – pentru invenția „Dispozitiv pentru fixarea și celularizarea grefelor de dimensiuni mici”.

În total, echipa USMF „Nicolae Testemițanu” a prezentat la salon

24 de lucrări, inclusiv 10 realizate împreună cu alte instituții, reprezentând rezultatele activităților de cercetare și inovare, protejate cu brevete de invenție și drepturi de autor.

USMF „Nicolae Testemițanu” și USM au elaborat un instrumentar al drepturilor pacientului

Centrul Interuniversitar de Drept Medical a fost creat în temeiul Acordului de parteneriat încheiat, la data de 17 aprilie 2019, între Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și Universitatea de Stat din Moldova. Entitatea a fost fondată la inițiativa doctorului habilitat în drept Nicolae Sadovei (USM) și a doctorului în drept Tatiana Novac (USMF „Nicolae Testemițanu”), în vederea concentrării resurselor științifice pentru dezvoltarea cercetărilor privind promovarea și susținerea necondiționată a drepturilor inerente persoanelor fizice la viață și la ocrotirea sănătății – drepturi fundamentale ale omului.

Ca rezultat al activităților desfășurate, un grup de cercetători, printre care conferențiarul universitar Andrei Pădure, șeful Catedrei de medicină legală, și Tatiana Novac, șefa Departamentului Juridic, Catedra de medicină socială și management „Nicolae Testemițanu”, au elaborat un set de instrumente speciale pentru determinarea gradului referențial de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Documentul include patru instrumente speciale și reprezintă o premieră pentru comunitatea medicală din Republica Moldova. Lucrarea a fost realizată în cadrul proiectului de cercetare „Protecția consolidată a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală”, susținut de Programul de Stat 2020-2023.

gradului referențial de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală” și a eliberat grupului de cercetători Certificatul de înregistrare a obiectului dreptului de autor și drepturilor conexe.

Instrumentarul a fost apreciat cu Medalia de argint la Târgul internațional de inovații și educație

În data de 17 mai 2021, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală a înregistrat lucrarea „Instrumentar de determinare a

creativă pentru tineret, ediția a V-a, ce a avut loc la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, România, în data de 29 mai 2021.

Medicinii susțin campania națională de donare de sânge

Studentii de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-au solidarizat în cadrul campaniei naționale de donare de sânge, care în acest an se desfășoară cu genericul „Donează sânge, susține ritmul vieții pe pământ!”. În acest scop, 18 medici au donat sânge în data de 14 iunie în Grădina Publică Ștefan cel Mare și Sfânt din capitală, unde Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS) și Centrul Național de Transfuzie a Sângelui au organizat un eveniment special cu prilejul Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge. Cu această ocazie, donatorilor voluntari și celor permanenți le-au fost înmânate diplome din partea ministerului de resort și Guvernului Republicii Moldova.

Tatiana Zatic, secretar de stat al MSMPS, prezentă la eveniment, a menționat că „donarea de sânge este o acțiune salvatoare de viață ce denotă grija față de suferința oamenilor din comunitate, care au nevoie de transfuzie urgentă de sânge. Aprecieăm înalt suportul și implicarea organizațiilor care promovează activ donarea de sânge și recrutează voluntari, contribuind la menținerea stocurilor necesare de produse sanguine pentru țară”.

Gheorghe Buruiană, președintele Asociației Studenților și Rezi-

denților în Medicină (ASRM), în numele întregii comunități a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” – studenți, medici-rezidenți și cadre didactico-științifice – a mulțumit organizatorilor pentru acest eveniment frumos și a încurajat toate persoanele să doneze benevol sânge. „Universitatea este un partener fidel în organizarea acestor acțiuni de responsabilitate socială, pentru a ajuta sistemul medical atât prin intermediul medicilor care își exercită obligațiile în spitale, cât și datorită donatorilor voluntari de sânge. Fiecare picătură de sânge este un dar neprețuit, important pentru fiecare pacient care necesită transfuzie”, a punctat liderul ASRM.

Campania s-a desfășurat în perioada 25 mai-25 iunie curent cu scopul de a suplini rezervele de sânge din țara noastră, de a promova un mod de viață sănătos și de a dezvolta spiritul de responsabilitate și solidaritate în societate. Conform datelor oficiale, de la inițierea campaniei naționale, peste 5 mii de persoane au donat sânge voluntar. Totodată, pe parcursul anului 2020, circa 63 de mii de donatori voluntari din țară au participat la activitățile de donare a sângelui și a componentelor sanguine.

Stomatologii – solidari pentru o cauză nobilă

Un grup de studenți de la Facultatea de Stomatologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, inclusiv cetățenii americani, care studiază la Programul Internațional în Stomatologie, a oferit daruri și produse alimentare pentru 100 de familii nevoiașe și alte 20 ale veteranilor de război din țară.

Membrii Asociației Studenților Stomatologi din Moldova (ASSM), au mobilizat zeci de medici stomatologi din capitală să doneze produse alimentare și igienice sau mijloace bănești pentru această cauză nobilă. Din banii colectați (peste 10 de mii de lei) au fost procurate alimente, jucării, dulciuri și materiale de uz casnic, oferite ulterior familiilor cu o situație materială precară.

„Ne mândrim și suntem extrem de recunoscători tuturor celor care au fost receptivi la apelul nostru. Grație lor am adus bucuria Sărbătorilor Pascale în zeci de familii social vulnerabile din raioanele Criuleni,

Anenii Noi și Hîncești și ale veteranilor care au luptat pentru pace în cel de-al Doilea Război Mondial”, a menționat Andreea Goraș, coordonatoare de proiect, studentă în anul II la Facultatea de Stomatologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Acțiunea a avut loc în ajunul sfintelor sărbători în cadrul Caravanului de Paști 2021, în perioada 10-30

aprilie curent, cu genericul *Împreună pentru o cauză nobilă!* Pentru a ajunge direct la persoanele nevoiașe, studenții au apelat la suportul Proiectului Moldova – o platformă de susținere a oamenilor care trăiesc în sărăcie. Asociația are în grijă permanentă circa 100 de familii cu venituri reduse de pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Câștigătorii concursului Burse pentru Viitorul Tău!

Șapte studenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au devenit câștigători în cadrul programului Burse pentru viitorul tău! Cinci dintre tinerii sunt studenți la Facultatea de Medicină nr. 1: **Marinela Buzan, anul I; Ana-Maria Zavtoni, anul I; Vladimir Șciurov, anul I; Iuliana Beiu, anul II; și Dan Rotaru, anul III; iar Gabriela Pumnea și Irina Ciocină – studenți în anul I la Facultatea de Farmacie și la Facultatea de Stomatologie.**

La ediția din acest an a programului a fost depus un număr record de dosare – 127, inclusiv 100 de studenți au aplicat în premieră, iar 27 sunt beneficiarii edițiilor precedente. În rezultatul evaluării dosarelor de către Comisia de experți independenți, au fost selectați 36 de finaliști care vor beneficia de burse a câte 10 mii de lei. Premiile au fost acordate în bază de concurs, având menirea să acopere necesitățile ce țin de efectuarea studiilor (taxă de studii, cheltuieli de cazare, masă, rechizite ș.a.).

Potrivit organizatorilor, în situația pandemică actuală susținerea financiară este foarte necesară tinerilor care trebuie să se adapteze unei noi realități educaționale, investind mai mult în mijloace tehnice și în materialele informaționale moderne ce le vor asigura accesul la învățământ de calitate.

Burse pentru Viitorul Tău! a fost lansat în anul 2014

și este realizat de Centrul de Informații Universitare (CIU) în cadrul unui parteneriat public-privat, sub egida Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. Pe parcursul celor 7 ediții, 270 de tineri din țară au devenit beneficiari ai programului Burse pentru Viitorul Tău! Finaliștii celei de-a VII-a ediții a programului au fost anunțați de CIU în data de 11 martie curent.

Felicitări bursierilor și noi performanțe în continuare!

Virusul nu a dispărut! Împreună oprim pandemia!

Cei 40 de studenți și medici-rezidenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, membri ai Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova (ASRM) și-au îndeplinit cu succes misiunea în cadrul campaniei de informare Virusul nu a dispărut! Împreună oprim pandemia! Astfel, în perioada 1 februarie-28 martie 2021, ei s-au deplasat, în calitate de voluntari, în 31 de

localități din țară. În total, au distribuit 6000 de măști și pliante și au informat populația despre respectarea măsurilor de prevenire a răspândirii infecției SARS-CoV-2.

Prin dialog direct și materialele informative diseminate, tinerii au îndemnat oamenii să-și igienizeze mâinile, să evite locurile aglomerate, să poarte masca de protecție corect, să se izoleze în caz de contactare a virusului, să respecte distanța socială ș.a.

De asemenea, medicii le-au explicat că vaccinarea împotriva COVID-19 reprezintă soluția optimă pentru diminuarea ratei de îmbolnăvire și a riscului de a face o formă gravă a bolii.

Gheorghe Buruiană, președintele ASRM, a menționat că discuția cu localnicii a avut un impact pozitiv în recepționarea mesajului campaniei. „Drept feedback al proiectului am înțeles că majoritatea populației dorește să se imunizeze (în funcție de tipul vaccinului). Discuțiile cu oamenii și informarea lor a fost o modalitate foarte eficientă și binevenită”, a subliniat liderul organizației studențești. În context, președintele le-a mulțumit voluntarilor care au participat în acest proiect și au demonstrat responsabilitate socială și dedicare.

Protagonistii campaniei de informare sunt: Olga Clipii, Rodion Cujbă, Dumitrița Nichiforeac, Dorin Paiul, Maria-Magdalena Pojoga, Domna Chiriaca, Gloria Cazac, Irina Boico, Daniela Chistol, Cristina Grajdean, Aurelia Cimpoi, Emanuela Ghidion, Petru Dodița, Mariana Pitușcan, Adrian Scutari, Dima Cartaleanu, Ion Ciobanu, Eugen Valic, Maria Vizitui, Diana Ungureanu, Tatiana Grigoriev, Vladislav Vlad, Ana-Maria Mereuță,

Gabriela Hosman, Nicoleta Ivaschiv, Maria Ciobanu, Daniela Gamureac, Nicoleta Pricop, Adelina Negruța, Adrian Vicol, Otilia Gulii, Serafima Ambros, Victoria Siminciuc, Anastasia Tcaci, Nicoleta Botnar, Pavel Chisaru, Nicoleta Praguza, Mădălina Triboi, Anisia Bassarab și Alexandru Ciocan.

Campania s-a desfășurat în cadrul Programului de combatere a pandemiei COVID-19 „Solidari pentru Sănătate” destinat țărilor Parteneriatului Estic, fiind susținută de Biroul

OMS în Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Menționăm că, odată cu instituirea situației epidemiologice în țara noastră, medicii au dat dovadă de maximă responsabilitate și mobilizare, angajându-se în calitate de asistenți medicali și implicându-se activ în numeroase acțiuni de voluntariat, astfel oferind suport instituțiilor medicale în lupta cu COVID-19.

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, 165,
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Silvia CIUBREI Alina TIMOTIN
Inga MUSTEAȚĂ Natalia ȚIBUH Aurelia PAHOMEA

Redactor: Galina ȚURCAN

Fotografii: Departamentul Comunicare și Relații Publice

Telefoane de contact:
022 205 235, 022 205 355,
022 237 653
E-mail: relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor, care
nu întotdeauna coincide
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, com.610
Tiraj 1000 ex.